

**Kirjalik teave, mis käsitleb ELi sanktsioonide tühistamist ühise
laiaulatusliku tegevuskava alusel**

Brüssel, 16. jaanuar 2016

Viimati ajakohastatud 2. juunil 2020

1. Sissejuhatus

1.1. Taustteave ja lühikirjeldus

Euroopa Liit (EL) on pidevalt rõhutanud oma kindlat pühendumust ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale ja selle jätkuvat toetamist. Ühine laiaulatuslik tegevuskava on olulise tähtsusega element tuumarelva leviku tõkestamise ülemaailmses struktuuris ja mitmepoolse diplomaatia saavutus, mille ÜRO Julgeolekunõukogu kiitis ühehäälselt heaks oma resolutsiooniga 2231.

Käesolev kirjalik teave¹ avaldatakse kooskõlas E3/EL+3 riikide (Prantsusmaa, Saksamaa, Ühendkuningriik, Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, Hiina, Venemaa Föderatsioon ja Ameerika Ühendriigid²) ning Iraani Islamivabariigi vahelise ühise laiaulatusliku tegevuskava punktis 27 sisalduva vabatahtliku kohustusega anda välja asjakohased suunised sanktsioonide või piiravate meetmete üksikasjade kohta, mis tuleb ühise laiaulatusliku tegevuskava alusel tühistada.³

Käesoleva kirjaliku teabe eesmärk on anda kõigile huvitatud pooltele praktilist teavet selle kohta, millised on ühises laiaulatuslikus tegevuskavas sisalduvad kohustused seoses sanktsioonide tühistamisega, milliseid meetmeid on ELi tasandil võetud nende kohustuste täitmiseks ning millised on selle protsessi erinevad praktilised etapid.

Ühendkuningriigi valitsus esitas 7. märtsil 2019 Ühendkuningriigi parlamendile 2019. aasta määrused Iraani kohta, mis käsitlesid sanktsioone, tuumaküsimusi ja EList lahkumist. Need määrused (mis jõustuvad täielikult pärast seda, kui Ühendkuningriik on EList lahkunud ning ei kohalda enam ELi korda) ja asjaomased suunised kajastavad Ühendkuningriigi õiguses mõju, mida omab ELi Iraani tuumasanktsioonide kord, mis on sätestatud ELi nõukogu otsusega 2010/413/ÜVJP ja ELi nõukogu määrusega 267/2012.

Käesolev kirjalik teave on liigendatud järgmiselt.

- jaos tutvustatakse ühise laiaulatusliku tegevuskava ülesehitust.

¹ Käesolev kirjalik teave ei ole õiguslikult siduv ja on koostatud üksnes informatiivsel otstarbel.

² Ameerika Ühendriigid teatas ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast taganemisest 8. mail 2018. Lisateabe saamiseks vt 7. jagu.

³ ELi õigusaktides kasutatakse mõiste „sanktsioonid“ asemel mõistet „piiravad meetmed“. Käesolevas kirjalikus teabes kasutatakse mõisteid „sanktsioonid“ ja „piiravad meetmed“ sünonüümidena.

- jaos kirjeldatakse sanktsioonidega seoses ühise laiaulatusliku tegevuskava alusel võetud kohustuste täitmise ajakava (rakenduskava).
- jaos esitatakse rakendamise päeval ühise laiaulatusliku tegevuskava alusel tühistatud sanktsioonide üksikasjalik kirjeldus.
- jaos antakse ülevaade asjakohasest ELi õigusraamistikust.
- jaos esitatakse üksikasjalik teave nende ELi sanktsioonide või piiravate meetmete kohta, mis jäävad jõusse pärast rakendamise päeva. See jagu sisaldab ka hankekanali lühikirjeldust.
- jaos esitatakse väljaspool tuumaenergiavaldkonda kehtestatud ELi sanktsioonid, mis jäävad jõusse, sest need ei ole ühise laiaulatusliku tegevuskavaga hõlmatud.
- jaos esitatakse teave ja lühikokkuvõtte meetmetest, mida EL on võtnud pärast USA 8. mai 2018. aasta teadet ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast taganemise ja varem tühistatud sanktsioonide taaskehtestamise kohta.
- jaos käsitletakse ühise laiaulatusliku tegevuskavaga seotud praktilisi aspekte küsimuste ja vastuste vormis. Selles jaos esitatud teave saadi ELi liikmesriikidelt, äriühingutelt ja teistelt huvitatud pooltelt.
- jaos loetletakse peamised viitedokumendid ja esitatakse asjakohased lingid.

1.2. Ühise laiaulatusliku tegevuskava tutvustus

14. juulil 2015 jõudsid E3/EL+3 riigid (Hiina, Prantsusmaa, Saksamaa, Venemaa Föderatsioon, Ühendkuningriik ja Ameerika Ühendriigid⁴ koos Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga) ja Iraani Islamivabariik kokkuleppele ühisest laiaulatuslikus tegevuskavas. Nimetatud ühise laiaulatusliku tegevuskava täieliku rakendamise tagatakse, et Iraani tuumaprogramm on täielikult rahumeelne.

Ühine laiaulatuslik tegevuskava annab võimaluse tühistada kõik Iraani tuumaprogrammiga seotud ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioonid ning mitmepoolsed⁵ ja riiklikud sanktsioonid. Ühise laiaulatusliku tegevuskava täitmine toimub etappidena ning tegevuskava sisaldab

⁴ Ameerika Ühendriigid teatas ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast taganemisest 8. mail 2018. Lisateabe saamiseks vt 7. jagu.

⁵ Ühisest laiaulatuslikus tegevuskavas ja käesolevas kirjalikus teabes hõlmab mõiste „mitmepoolsed sanktsioonid“ ka ELi piiravaid meetmeid.

vastastikuseid kohustusi, nagu nendes kokku lepiti, ning selle on heaks kiitnud ÜRO Julgeolekunõukogu.⁶

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2231 (2015) kiidetakse ühine laiaulatuslik tegevuskava heaks ning kutsutakse tungivalt üles seda täielikult rakendama tegevuskavas kindlaks määratud ajakava alusel. Resolutsiooniga kutsutakse kõiki liikmesriike ning piirkondlikke ja rahvusvahelisi organisatsioone üles võtma asjakohaseid meetmeid eesmärgiga toetada ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamist, sealhulgas võttes meetmeid, mis on kooskõlas ühises laiaulatuslikus tegevuskavas ja resolutsioonis esitatud rakenduskavaga, ning hoidudes tegevusest, mis kahjustab ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaste kohustuste täitmist.

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 2231 (2015) märgiti samuti, et varasemate resolutsioonide sätted ja muud kõnealuses resolutsioonis ette nähtud meetmed on lõpetatud, ning kutsuti liikmesriike üles neid muudatusi nõuetekohaselt arvesse võtma. Lisaks rõhutati resolutsioonis, et ühine laiaulatuslik tegevuskava aitab edendada ja hõlbustada tavapäraseid majandus- ja kaubanduskontakte Iraaniga ning sellega tehtavat koostööd.

1.3. Ühise laiaulatusliku tegevuskava ülesehitus

Ühine laiaulatuslik tegevuskava sisaldab üldosa, milles käsitletakse kokkuleppe põhilisi sisukorrapunkte: preambul ja üldsätted, tuumaenergiaalane tegevus, sanktsioonid, rakenduskava ja vaidluste lahendamise mehhanism. Tegevuskaval on viis lisa.⁷ Käesoleva kirjaliku teabe seisukohast on olulised II lisa (sanktsioonid) ja V lisa (rakenduskava). II lisaga nähakse täpselt ette, millised sanktsioonid on tühistatud ja millised tühistatakse, ning V lisas kirjeldatakse ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamise ajakava, sealhulgas sanktsioonide tühistamise ajakava.

IV lisas käsitletakse ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamise jälgimiseks ja ühises laiaulatuslikus tegevuskavas kindlaks määratud ülesannete täitmiseks loodud ühiskomisjoni rolli. Ühiskomisjon tegeleb ka ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamisest tulenevate küsimustega. IV lisa põhjal loodi riigihangete töörühm ja sanktsioonide tühistamise rakendamise töörühm. Kõrge esindaja tegutseb ühiskomisjoni ja mõlema töörühma koordinaatorina.

Rahvusvahelisel Aatomienergiaagentuuril (IAEA) on oluline ja sõltumatu roll ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2231 palutakse agentuuril jälgida ja kontrollida ühises laiaulatuslikus tegevuskavas üksikasjalikult esitatud vabatahtlike tuumaenergiaalaste meetmete rakendamist. IAEA annab juhatajate nõukogule ja ÜRO Julgeolekunõukogule korrapäraselt ajakohast teavet.

⁶ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2231 (2015), mille julgeolekunõukogu võttis vastu 20. juulil 2015.

⁷I lisa – Tuumaenergiaalased meetmed; II lisa – Sanktsioonidega seoses võetud kohustused; III lisa – Tsiiviilotstarbeline tuumaenergiaalane koostöö; IV lisa – Ühiskomisjon; ning V lisa – Rakenduskava.

1.4. USA taganemine ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast

USA teatas 8. mail 2018, et taganeb ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, ning kehtestas seejärel uuesti varem tühistatud sanktsioonid kahes osas, vastavalt 7. augustil ja 5. novembril 2018.

EL väljendab selle otsuse üle sügavat kahetsust, kuid jääb täielikult pühendunuks ühise laiaulatusliku tegevuskava jätkuvale, täielikule ja tulemuslikule rakendamisele seni, kuni Iraan täidab täielikult ka oma tuumavaldkonnaga seotud kohustusi. Ühise laiaulatusliku tegevuskava oluline osa on tuumavaldkonnaga seotud sanktsioonide tühistamine, mis võimaldab kaubandus- ja majandussuhteid Iraaniga normaliseerida.

EL ei tunnusta USA ühepoolsete sanktsioonide eksterritoriaalset kohaldamist ning on võtnud mitmeid meetmeid, et tagada ELi-Iraani seadusliku kaubanduse jätkumine. Neid meetmeid kirjeldatakse üksikasjalikult 7. jaos.

2. Ajakava

Ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa sisaldab rakenduskava, milles kirjeldatakse tegevuskava kohaselt toimuva tegevuse etappe ja nende ajalist järjestust. Selles protsessis eristatakse viit peamist versteposti: lõpuleviimise päev, vastuvõtmise päev, rakendamise päev, üleminekuaja lõppemise päev ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni kehtivuse lõppemise päev.

2.1. Lõpuleviimise päev

Lõpuleviimine leidis aset 14. juulil 2015, mil ühise laiaulatusliku tegevuskava üle peetud läbirääkimised viidi edukalt lõpule ja tulemuse kiitsid heaks E3/EL+3 riigid ja Iraan. Pärast seda sündmust võttis ÜRO Julgeolekunõukogu 20. juulil 2015 vastu resolutsiooni 2231 (2015). Samal päeval võttis ELi nõukogu vastu oma järeldused, milles avaldas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 2231 (2015) täielikku toetust.⁸

2.2. Vastuvõtmise päev

Ühine laiaulatuslik tegevuskava jõustus selle vastuvõtmise päeval, s.t 18. oktoobril 2015. Iraan alustas oma tuumavaldkonna kohustuste täitmist. EL alustas vajalike ettevalmistuste tegemist tuumavaldkonna sanktsioonide tühistamiseks kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga.

EL võttis vastu õigusaktid, mida on vaja, et kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga tühistada kõik Iraani tuumaprogrammiga⁹ seoses kehtestatud ELi majandus- ja finantssanktsioonid.¹⁰ 18. oktoobril 2015 vastu võetud ELi õigusaktide pakett jõustus alles rakendamise päeval (16. jaanuaril 2016).¹¹

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2015/07/20/fac-iran/>

⁹ Lisateave ELi õigusaktide kohta on esitatud õigusraamistikku käsitlevas 4. jaos.

¹⁰ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktis 16.1.

¹¹ Lisateave ELi õigusaktide kohta on esitatud õigusraamistikku käsitlevas 4. jaos.

2.3. Rakendamise päev

Rakendamine toimus 16. jaanuaril 2016, kui IAEA kontrollis Iraani tuumaenergiaalaste meetmete rakendamist¹² ning samaaegselt võtsid E3/EL+3 riigid meetmeid¹³ ühise laiaulatusliku tegevuskavaga võetud kohustuste kohaselt.

Rakendamise päeval esitas IAEA peadirektor IAEA juhatajate nõukogule ja ÜRO Julgeolekunõukogule aruande, milles kinnitatakse, et Iraan on võtnud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktides 15.1–15.11 osutatud meetmed, ning Iraani tuumaprogrammiga seoses kehtestatud ELi majandus- ja finantssanktsioonid¹⁴ tühistati. Samal päeval avaldas EL *Euroopa Liidu Teatajas* õigusakti ja sellega seotud märkuse, mille eesmärk oli kinnitada, et tuleks kohaldada vastuvõtmise päeval vastu võetud õigusakti.¹⁵ Tühistatud sanktsioone käsitlevad üksikasjad on esitatud käesoleva kirjaliku teabe 4. jaos.

Rakendamise päeval asendati Iraanile 2013. aasta ajutise kokkuleppega (ühine tegevuskava)¹⁶ võimaldatud sanktsioonide piiratud leevendamine kõigi Iraani tuumaprogrammiga seoses kehtestatud majandus- ja finantssanktsioonide tühistamisega koosõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga.

2.4. Üleminekuaja lõppemise päev

Üleminekuage lõpeb pärast kaheksa aasta möödumist vastuvõtmise päevast (18. oktoobril 2023) või varem, kui IAEA peadirektor esitab IAEA juhatajate nõukogule ja samaaegselt ÜRO Julgeolekunõukogule aruande, milles märgitakse, et IAEA on jõudnud järeldusele, et kogu Iraanis asuvat tuumamaterjali kasutatakse rahumeelsel otstarbel (üldine järeldus). Sellel päeval tühistab EL massihävitusrelvade levikuga seotud sanktsioonid¹⁷, sealhulgas relvade ja raketitehnoloogia ning seonduvate loenditega seotud sanktsioonid. Üleminekuaja lõppemise päeval lõpetatakse kõigi nende nõukogu otsuse 2010/413/ÜVJP sätete kohaldamine, mille rakendamine peatati rakendamise päeval.

¹² Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktis 15.

¹³ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktides 16 ja 17.

¹⁴ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktides 16.1–16.4.

¹⁵ ELT L 274, 18.10.2015, lk 1; vt otsuse (ÜVJP) 2015/1863 artikkel 2.

¹⁶ Ühise tegevuskava kohaselt peatas EL 20. jaanuaril 2014 naftakeemiatoodete, kulla ja väärismetallidega seoses kehtestatud sanktsioonid ning Iraani toornafta müügi ja laevadega seotud kindlustus- ja transporditeenuste osutamisele seatud keelud. Iraani ja Iraanist tehtavatele rahaülekannetele kehtestatud piirmäärasid suurendati.

¹⁷ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktides 20.1–20.4.

2.5. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni kehtivuse lõppemise päev

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni kehtivus lõpeb pärast kümne aasta möödumist vastuvõtmise päevast. Resolutsiooni kehtivuse lõppemise päeval lõpetatakse kõigi ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2231 (2015) sätete kohaldamine ja julgeolekunõukogu viib lõpule Iraani tuumaküsimuse arutamise; EL tühistab kõik allesjäänud tuumavaldkonna piirangud ja lõpetab asjaomaste õigusaktide kohaldamise.¹⁸

2.6. Vaidluste lahendamise mehhanism

Ühise laiaulatusliku tegevuskavaga nähakse ette konsultatsiooniprotsess juhuks, kui üks tegevuskavas osalejatest usub, et kokkulepitud kohustusi ei ole täidetud. Ühises laiaulatuslikus tegevuskavas osalejad püüavad küsimuse lahendada tegevuskavas sätestatud korra alusel.¹⁹

Kui protsessi lõpuks ei ole küsimusele leitud lahendust, mis rahuldaks kaebuse esitanud osalejat, ja kõnealune osaleja leiab, et tegemist on ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ette nähtud kohustuste jämeda rikkumisega, võib ta teavitada sellest ÜRO Julgeolekunõukogu.

ÜRO Julgeolekunõukogu paneb oma kodukorra kohaselt hääletusele resolutsiooni jätkata sanktsioonide tühistamist. Kui sellist resolutsiooni ei võeta vastu 30 päeva jooksul pärast teavituse saamist, kohaldatakse taas asjakohaseid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone²⁰ (taastatakse vana kord), välja arvatud juhul, kui ÜRO Julgeolekunõukogu otsustab teisiti.

Meetmete taaskehtestamise puhuks on ühise laiaulatusliku tegevuskava punktis 37 ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2231 (2015) punktis 14 sätestatud, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone „ei kohaldata tagasiulatuvalt nende lepingute suhtes, mis sõlmiti mis tahes poole ja Iraani riigi või Iraani üksikisikute ja üksuste vahel enne kohaldamise kuupäeva, tingimusel et selliste lepingute alusel kavandatav tegevus ja nende lepingute täitmine on kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ning varasemate ja kehtivate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega“.

Ühise laiaulatusliku tegevuskava sätetele tuginedes²¹ tuleb märkida, et kõik tegevuskava pooled on otsusekindlalt valmis hoiduma mis tahes tegevusest, mida võib käsitada kohustuste täitmata jätmisena, ning vältima sanktsioonide taaskehtestamist, kohaldades vaidluste lahendamise mehhanismi.

¹⁸Need piirangud hõlmavad käesoleva dokumendi punktis 5.2 kirjeldatud hankekanalit.

¹⁹Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava punktides 36 ja 37.

²⁰ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid 1696 (2006), 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008), 1835 (2008), 1929 (2010) ja 2224 (2015).

²¹Vt ühise laiaulatusliku tegevuskava punkt 28.

- ELi sanktsioonide taaskehtestamine (vana korra taastamine)

Kui Iraan on jätnud olulisel määral täitmata ühise laiaulatusliku tegevuskavaga talle ette nähtud kohustused ja pärast seda, kui on ära kasutatud kõik vaidluste lahendamise mehhanismi kohased võimalused, taaskehtestab EL tühistatud ELi sanktsioonid (taastab vana korra). Vana korra taastamiseks võtab ELi nõukogu vastu otsuse, mis põhineb Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriigi soovitusel. Vastavalt nõukogu 18. oktoobri 2015 avaldusele²² ja tavapärasele piiravate meetmete vastuvõtmist käsitlevale ELi korrale taaskehtestatakse sellise otsusega kõik Iraani tuumaprogrammiga seotud ELi sanktsioonid, mis on peatatud ja/või lõpetatud.

Sanktsioone ei kohaldata tagasiulatuvalt. ELi sanktsioonide taaskehtestamise korral on kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga sanktsioonide leevendamise ajal sõlmitud lepingute täitmine lubatud, et äriühingutel oleks võimalik oma tegevus lõpetada, tingimusel et kõnealuseid lepinguid täidetakse kooskõlas varasemate, sanktsioonide algse kehtestamise ajal kehtinud sätetega.²³ Üksikasjalikud andmed varasemate lepingute täitmiseks võimaldatava aja kohta esitatakse ELi sanktsioonide taaskehtestamist käsitlevates õigusaktides.

Näiteks, investeerimisega seotud sanktsioonide taaskehtestamise korral ei oleks tagasiulatuvalt hõlmatud investeringud, mis tehti enne vana korra taastamist, ning enne sanktsioonide taaskehtestamist sõlmitud investeerimislepingute täitmine on lubatud tingimusel, et see toimub kooskõlas varasemate, sanktsioonide algse kehtestamise ajal jõus olnud sätetega.

Lepingud, mille sõlmimine oli lubatud sanktsioonide kehtimise ajal, ei ole taaskehtestatud sanktsioonidega hõlmatud.

²² ELT C 345, 18.10.2015, lk 1.

²³ Sanktsioonide leevendamise ajal lubatud tegevusi on täiendavalt üksikasjalikult kirjeldatud käesoleva dokumendi 3. jaos.

3. Rakendamise päeval ELi poolt tühistatud sanktsioonide kirjeldus

Rakendamise päeval (16. jaanuar 2016) tühistas EL kõik majandus- ja finantssanktsioonid²⁴, mille ta oli kehtestanud seoses Iraani tuumaprogrammiga. Nende sanktsioonide tühistamise tulemusena on rakendamise päevast alates lubatud järgmised, sealhulgas seotud tegevused.²⁵

- Finants-, pangandus- ja kindlustusalased meetmed

Alates rakendamise päevast on lubatud teha rahaülekandeid Iraani ja Iraanist. Teavitamise ja loa taotlemise korra kasutamise kohustus on tühistatud. Sellest tulenevalt on alates rakendamise päevast lubatud teha rahaülekandeid ELi isikute, üksuste või asutuste, sealhulgas ELi finantseerimis- ja krediidasutuste ning loetellu mitte kantud Iraani isikute, üksuste või asutuste, sealhulgas Iraani finantseerimis- ja krediidasutuste vahel²⁶ ning lõpetatakse rahaülekanneteks loa taotlemise või sellistest ülekannetest teavitamise nõude kohaldamine.

Lubatud on pangandustegevus, näiteks uute korrespondentpangasuhete loomine ning loetellu mitte kantud Iraani pankade filiaalide, tütarettevõtete või esinduste avamine liikmesriikides. Loetellu mitte kantud Iraani finantseerimis- ja krediidasutustel on samuti lubatud omandada või suurendada osalust ELi finantseerimis- või krediidasutustes või omandada neis mis tahes muud liiki omandiõigusi. ELi finantseerimis- ja krediidasutustel on lubatud avada Iraanis esindusi või luua seal filiaale või tütarettevõtteid, asutada Iraani finantseerimis- või krediidasutustega ühissetevõtteid ja avada neis asutustes pangakontosid.

Neile Iraani füüsilistele ja juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele, sealhulgas Iraani finantseerimisasutustele ja Iraani keskpangale, kelle suhtes ei kohaldata enam piiravaid

²⁴ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktides 16.1–16.4.

²⁵ Lubatud tegevuste täpsed üksikasjad on esitatud ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisas. Käesolevas jaos kirjeldatakse tegevusi, mis on lubatud pärast seda, kui sanktsioonid rakendamise päeval (16. jaanuar 2016) tühistati. Selles jaos ei käsitleta muid tegevusi, mis olid lubatud sanktsioonide kehtivuse ajal ja mis on seega jätkuvalt lubatud ka pärast rakendamise päeva.

²⁶ Välja arvatud need Iraani füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused, sealhulgas finantseerimis- ja krediidasutused, kelle suhtes kohaldatakse jätkuvalt piiravaid meetmeid pärast rakendamise päeva, nagu on sätestatud ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa 2. liites. Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

meetmeid, on alates rakendamise päevast lubatud osutada spetsiaalseid finantssõnumiteenuseid, sealhulgas SWIFT-teenust.²⁷

Alates rakendamise päevast on lubatud anda rahalist toetust Iraaniga toimuvaks kaubavahetuseks näiteks ekspordikrediidi, tagatiste või kindlustuse vormis. Sama kehtib Iraani valitsusele antavaid toetusi, sooduslaene ja antavat rahalist abi käsitlevate kohustuste puhul. Muude lubatud tegevuste hulka kuuluvad sellega seoses kindlustuse ja edasikindlustuse pakkumine Iraanile ning Iraaniga tehtavad tehingud riigi või riigi tagatud võlakirjadega.

- Nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstuse sektor

Alates rakendamise päevast on ELi isikutel lubatud Iraanist importida, osta, vahetada ja transportida toornaftat ja naftasaadusi, gaasi, naftakeemiatooteid ja nendega seotud teenuseid. ELi isikud võivad mis tahes kas Iraanis või väljaspool Iraani asuvale Iraani isikule või Iraanis kasutamiseks eksportida Iraani nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstuses kasutatavat varustust või tehnoloogiat ja pakkuda tehnilist abi, sealhulgas koolitust, mis on seotud nafta ja maagaasi leiukohtade uurimise, nafta ja maagaasi tootmise ja rafineerimisega, sealhulgas maagaasi veeldamisega. Alates rakendamise päevast on lubatud investeerimine Iraani nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstusse, andes finantslaenu või krediiti mis tahes Iraani isikule, omandades osaluse või suurendades osalust mis tahes Iraani isikus ning luues ühissettevõtte mis tahes Iraani isikuga, kes on Iraanis või väljaspool Iraani tegev nafta-, gaasi- või naftakeemiatööstuses ning kes osutab nendega seotud teenuseid.

- Laevanduse, laevaehituse ja transpordi sektor

Rakendamise päeval tühistati laevanduse ja laevaehituse sektorit käsitlevad sanktsioonid ning teatavad transpordisektorit, sealhulgas nendele sektoritele seotud teenuste osutamist käsitlevad sanktsioonid.

Sellest tulenevalt on lubatud järgmised tegevused: laevaehituseks, laevade hoolduseks ja taasseadistamiseks vajaliku laevavarustuse ja tehnoloogia müük, tarnimine ja üleandmine Iraanile või eksport Iraani või müük, tarnimine, üleandmine või eksport asjaomases sektoris tegutsevatele mis tahes Iraani isikule; kaubalaevade ja naftatankerite projekteerimine ja ehitamine Iraani riigi või Iraani isikute jaoks või osalemine sellises projekteerimises ja ehitamises; nafta ja naftakeemiatööstuse toodete transportimiseks või ladustamiseks ette nähtud või kasutatavate laevade pakkumine Iraani isikutele, üksustele või asutustele; ning Iraani naftatankeritele ja kaubalaevadele lipu kandmise õiguse andmise ja klassifitseerimisega,

²⁷ Asjaomased isikud ja üksused on loetletud ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa 1. liites.

sealhulgas mis tahes liiki tehniliste spetsifikatsioonide, registreerimise ja identifitseerimisnumbritega seotud teenuse osutamine.

Kõigil Iraani lennuettevõtjate teostatavatel või Iraanist lähtuvatel lastilendudel on juurdepääs ELi liikmesriikide jurisdiktsiooni alla kuuluvatele lennujaamadele.

ELi liikmesriigid ei kohalda oma territooriumil enam Iraani suunduvate ja Iraanist saabuvate veoste suhtes kontrolli, arestimist ja kõrvaldamist seoses esemetega, mis ei ole enam keelatud.

Lubatud on punkerdamisteenuste või laevavarustuse tarnimise või muude teenuste osutamine Iraani omandis olevatele või lepingu alusel Iraani kasutatavatele laevadele, mis ei vea keelatud esemeid, ning kütuse tarnimine ja inseneri- ja hooldusteenuste osutamine Iraani kaubalennukitele, mis ei vea keelatud esemeid.

- Kuld, muud väärismetallid, pangatähed ja mündid

Lubatud on kulla ja väärismetallide, samuti teemantide müük, tarnimine, eksport, üleandmine või transportimine ning seotud vahendus-, rahastamis- ja turvateenuste osutamine Iraani valitsusele ning riigi avalik-õiguslikele asutustele, ettevõtetele ja ametkondadele või Iraani keskpangale, nende kaupade ja teenuste ostmine Iraani valitsuselt ning riigi avalik-õiguslikelt asutustelt, ettevõtelt ja ametkondadelt või Iraani keskpangalt ning nende kaupade ja teenuste müük, tarnimine, ostmine, eksport, üleandmine või transportimine ning seotud vahendus-, rahastamis- ja turvateenuste osutamine Iraani valitsuse ning riigi avalik-õiguslike asutuste, ettevõtete ja ametkondade või Iraani keskpanga jaoks.

Lubatud on uute trükitud rahatähtede või vermitud müntide tarnimine Iraani keskpangale.

- Metallid

Teatava grafiidi ning toormetalli või teatavate metallide pooltoodete müük, tarnimine, üleandmine või eksportimine Iraani isikule, üksusele või organile või Iraanis kasutamise eesmärgil ei ole alates rakendamise päevast enam keelatud, kuid nendeks tegevusteks tuleb taotleda luba.²⁸

- Tarkvara

Ettevõtte ressursiplaneerimise tarkvara, sealhulgas selle värskenduste müük, tarnimine, üleandmine või eksport Iraani isikule, üksusele või asutusele või Iraanis kasutamise eesmärgil seoses ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaste tegevustega ei ole alates rakendamise päevast

²⁸Üksikasjalik teave loa taotlemise korra ja selle korraga hõlmatud kaupade loetelu kohta on esitatud pärast rakendamise päeva jõusse jäävaid sanktsioone käsitleva jao punktis 5.2.

enam keelatud, kuid nendeks tegevusteks tuleb taotleda luba, kui tarkvara on spetsiaalselt välja töötatud kasutamiseks tuuma- ja sõjatööstuses.²⁹

- Isikute, üksuste ja asutuste loetelust väljaarvamine

Alates rakendamise päevast arvatakse teatavad isikud, üksused ja asutused loetelust välja ning sellest tulenevalt ei kohaldata nende suhtes enam varade külmutamist, neile rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemise keeldu ega viisakeeldu. Selle meetmega on hõlmatud ÜRO loetelud ja ELi autonoomsed loetelud. Lisateabe saamiseks loetelust väljaarvatud isikute ja üksuste kohta tuleks tutvuda nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta rakendusmäärusega (EL) 2015/1862 ja nõukogu 22. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärusega (EL) 2016/74, millega rakendatakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid.³⁰

²⁹Üksikasjalik teave loa taotlemise korra kohta on esitatud pärast rakendamise päeva jõusse jäävaid sanktsioone käsitleva jao punktis 5.2.

³⁰Vt ka ELi õigusraamistikku käsitlev 4. jagu. Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

4. Õigusraamistik

Selles jaos esitatakse ülevaade asjakohasest õigusraamistikust, millega rakendatakse sanktsioonide tühistamist kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga.

4.1. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2231 (2015)

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2231 (2015) võeti vastu 20. juulil 2015. Resolutsiooniga kiideti heaks ühine laiaulatuslik tegevuskava, selles kutsuti tungivalt üles tegevuskava vastavalt kokku lepitud ajakavale³¹ täielikult rakendama ning määratleti kava ja kohustused, mida kõik pooled peavad täitma eesmärgiga saavutada ÜRO Iraani-vastaste sanktsioonide lõpetamine.

- Rakendamise päeval (16. jaanuar 2016) lõpetati kõigi varasemate Iraani tuumaküsimust käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide³² sätete kohaldamine – neid hakatakse siiski taas kohaldama, kui Iraan ei täida olulisel määral ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ette nähtud kohustusi – ning kohaldatakse eripiiranguid, sealhulgas tuumarelvade leviku seisukohast tundlike kaupadega seotud piiranguid.
- ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni kehtivuse lõppemise päeval lõpetatakse kõigi ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2231 (2015) sätete kohaldamine ning ÜRO Julgeolekunõukogu lõpetab Iraani tuumaküsimuse arutamise ja küsimus arvatakse välja nende küsimuste loetelust, millega seoses julgeolekunõukogu poole saab pöörduda.

4.2. ELi õigusraamistik

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2231 (2015) rakendamiseks kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga võtab EL vastu õigusaktid, millega tagatakse ELi sanktsioonide tühistamiseks vajalik õigusraamistik.

Kuigi eespool nimetatud sanktsioonide tühistamine jõustus rakendamise päeval, st 16. jaanuaril 2016, võttis EL vastavalt ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale kohustuse valmistada vajalikud õigusaktid ette ja võtta need vastu vastuvõtmise päeval, st 18. oktoobril 2015, lükates nende kohaldamise alguse edasi.

Rakendamise päeval tühistas EL ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaselt kõik majandus- ja finantssanktsioonid, mis kehtestati seoses Iraani tuumaprogrammiga ning mis on esitatud nõukogu otsuses 413/2010/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) 267/2012.

³¹ Ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa.

³² ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid 1696 (2006), 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008), 1835 (2008), 1929 (2010) ja 2224 (2015).

Lisaks on EL võtnud ühise laiaulatusliku tegevuskava alusel kohustuse lõpetada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni kehtivuse lõppemise päeval kõigi nõukogu otsuse 413/2010/ÜVJP ja nõukogu määruse (EL) 267/2012 ülejäänud sätete kehtivuse.

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2231 (2015) rakendamine kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga toimub peamiselt³³ järgmiste ELi õigusaktide abil:

- [Nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta otsus \(ÜVJP\) 2015/1863, millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealuse otsusega nähakse vastavalt ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale ette nõukogu otsuses 2010/413/ÜVJP sätestatud kõigi ELi majandus- ja finantssanktsioonide kohaldamise peatamine samal ajal, kui IAEA teeb kindlaks, et Iraan rakendab kokkulepitud tuumaenergiaalaseid meetmeid. Otsusega peatatakse samuti varade külmutamise meetmete (sealhulgas rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemise keelu) ja viisakeelu kohaldamine isikute ja üksuste suhtes vastavalt ühises laiaulatuslikus tegevuskavas osutatule. Kõnealuse otsusega kehtestatakse ka loa andmise kord, mille alusel vaadatakse läbi teatud tuumaenergiaalased ning teatud metallide ja tarkvara üleandmised ning tehakse nende suhtes otsus. Otsust rakendatakse kahe määrusega (vt allpool), mis on vahetult kohaldatavad kõigis liikmesriikides.

- [Nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta määrus \(EL\) 2015/1861, millega muudetakse määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealuse määrusega jäetakse vastavalt ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale nõukogu määrusest (EL) 267/2012 välja kõiki ELi majandus- ja finantssanktsioone käsitlevad artiklid samal ajal, kui IAEA teeb kindlaks, et Iraan rakendab kokkulepitud tuumaenergiaalaseid meetmeid (16. jaanuar 2016). Määrusega rakendatakse ka eelneva loa andmise kord, mille alusel vaadatakse läbi teatud tuumaenergiaalased ning teatud metallide ja tarkvara üleandmised ning tehakse nende suhtes otsus. Nõukogu määrusega (EL) 2015/1861 rakendatakse samuti sätted tuumarelva leviku tõkestamisega seotud keeldude kohta, näiteks raketitehnoloogiaga seotud sanktsioonid, mis jäävad kehtima.

³³ Viide sanktsioonidele, mis tühistatakse rakendamise päeval (16. jaanuar 2016). Ülejäänud sanktsioonide tühistamiseks üleminekuaja lõppemise päeval tuleb võtta vastu eraldi ELi õigusaktid, vt punkt 2.4.

Nõukogu määrus (EL) 2015/1861 on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis ELi liikmesriikides.³⁴

- [Nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta rakendusmäärus \(EL\) 2015/1862, millega rakendatakse määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealuse määrusega rakendatakse nõukogu otsust (ÜVJP) 2015/1863 niivõrd, kui võrd sellega tühistatakse piiravate meetmete kohaldamine otsuse 2010/413/ÜVJP V ja VI lisas (vastavalt ÜRO ja autonoomne loetelu) loetletud isikute ja üksuste suhtes samal ajal, kui IAEA teeb kindlaks, et Iraan rakendab kokkulepituid tuumaenergiaalaseid meetmeid. Kõnealused isikud ja üksused jäetakse välja määruse (EL) 267/2012 VIII ja IX lisas (vastavalt ÜRO ja autonoomne loetelu) loetletud isikute ja üksuste hulgast, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, samal ajal, kui IAEA teeb kindlaks, et Iraan rakendab kokkulepituid tuumaenergiaalaseid meetmeid (16. jaanuar 2016).

- [Nõukogu 16. jaanuari 2016. aasta otsus \(ÜVJP\) 2016/37, mis käsitleb otsuse \(ÜVJP\) 2015/1863 \(millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP \(mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid\)\) kohaldamise kuupäeva](#)
- [Märkus:teave nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta määruse \(EL\) 2015/1861 \(millega muudetakse määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid\) ja nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta rakendusmääruse \(EL\) 2015/1862 \(millega rakendatakse määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid\) kohaldamise kuupäeva kohta](#)

Samal päeval, kui ELi nõukogu oli võtnud teadmiseks, et IAEA peadirektor on esitanud IAEA juhatajate nõukogule ja ÜRO Julgeolekunõukogule aruande, milles kinnitatakse, et Iraan on võtnud ühises laiaulatuslikus tegevuskavas osutatud meetmed, jõustusi nõukogu otsus, määrus ja rakendusmäärus, millega tühistatakse kõik ELi majandus- ja finantssanktsioonid. Õigusakti ja seonduva märkuse eesmärk oli ainult kinnitada, et vastuvõtmise päeval vastu võetud õigusakti³⁵ kohaldatakse alates *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast³⁶.

³⁴ Vt määruse (EL) 2015/1861 artikkel 2. ELi aluslepingutele lisatud deklaratsioonis nr 17 on sätestatud, et „[...] vastavalt Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud praktikale on aluslepingud ja liidu poolt aluslepingute alusel vastu võetud õigusaktid liikmesriikide õiguse suhtes ülimuslikud [...]“.

³⁵ ELT L 274, 18.10.2015, lk 1.

³⁶ Vt nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta otsuse (ÜVJP) 2015/1863 artikkel 2.

Kõige viimaks avaldas ELi nõukogu avalduse³⁷, milles märkis, et kohustus tühistada kõik ELi tuumavaldkonna sanktsioonid ei piira ühises laiaulatuslikus tegevuskavas osutatud vaidluste lahendamise mehhanismi kohaldamist ja ELi sanktsioonide taaskehtestamist juhul, kui esineb märkimisväärsed puudujääke Iraani-poolse ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaste kohustuste täitmisel. Ühise laiaulatusliku tegevuskava eduka rakendamise ja toimimise tagamisel osalevad siiski kõik tegevuskavaga seotud pooled.

- [Nõukogu 22. jaanuari 2016. aasta rakendusotsus \(ÜVJP\) 2016/78, millega rakendatakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealuse otsusega peatati varade külmutamise meetmete (sealhulgas rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemise keelu) kohaldamine kahe üksuse suhtes, kelle ÜRO Julgeolekunõukogu oli jätnud loetelust välja 17. jaanuaril 2016.

- [Nõukogu 22. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärus \(EL\) 2016/74, millega rakendatakse määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealuse määrusega rakendatakse nõukogu rakendusotsust (ÜVJP) 2016/78, tühistades kahe üksuse suhtes kohaldatavad varade külmutamise meetmed pärast ÜRO Julgeolekunõukogu otsust jätta need üksused loetelust välja 17. jaanuaril 2016.

- [Komisjoni 29. juuli 2016. aasta rakendusmäärus \(EL\) 2016/1375, millega muudetakse nõukogu määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealune määrus hõlbustab määruse (EL) 267/2012 rakendamist, võimaldades paremini kindlaks teha kaupu ja tehnoloogiat, mis on loetletud määruse (EL) 267/2012 I ja III lisa, osutades olemasolevatele identifitseerimiskoodidele, mida kohaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 428/2009 I lisa alusel. Samuti tehakse sellega VIIB lisa teatavad tehnilised muudatused.

³⁷ ELT C 345, 18.10.2015, lk 1.

- [Nõukogu 8. juuni 2017. aasta otsus \(ÜVJP\) 2017/974, millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

Kõnealuses otsuses käsitletakse ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamisel ilmnenu kahte praktilist raskust, mis on seotud järgmisega:

i.) Lõppkasutuse kontroll

Vastavalt nõukogu otsusele 2017/974 ei ole enam vaja saada Iraanilt luba, et kontrollida määruse (EL) 267/2012 II lisas loetletud kaupade ja tehnoloogia Iraani eksportimisel nende lõppkasutust ja lõppkasutuse asukohta. Kõnealuse otsusega asendatakse varasem nõue³⁸ kohustusega, et liikmesriigid peaksid saama teavet kõigi tarnitud kaupade ja tehnoloogia lõppkasutuse ja lõppkasutuse asukoha kohta. Määruses sätestatakse selle kohta täiendavaid üksikasju (vt allpool).

ii.) Ühiskomisjoni eelnev luba teatavate Iraanist pärit kaupade ja tehnoloogia importimiseks ELi liikmesriikidesse

Kõnealuse muudatusega kaotatakse nõue³⁹, et muu hulgas määruse (EL) 267/2012 I lisas loetletud kaupade ja tehnoloogia Iraanist hankimiseks tuleks eelnevalt saada ühiskomisjoni luba. Selle asemel nähakse muudetud õigusaktiga nüüd ette, et ühiskomisjoni tuleb sellisest hankimisest üksnes teavitada, mistõttu ei ole eelnevat luba vaja saada. Liikmesriikide pädevad asutused peavad siiski endiselt andma eelneva loa.

Kõnealune muudatus ei mõjuta Iraani kohustusi saada ühiskomisjoni eelnev luba 15aastaseks ajavahemikuks mis tahes rikastamis- või rikastamisega seotud varustuse ja tehnoloogia ekspordi kohta mis tahes muu riigiga või rikastamisega või rikastamisega seotud tegevusega tegeleva välismaise üksusega, nagu see on ette nähtud ühises laiaulatuslikus tegevuskavas⁴⁰.

- [Nõukogu 8. juuni 2017. aasta määrus \(EL\) 2017/964, millega muudetakse määrust \(EL\) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid](#)

³⁸ Vt otsuse 2010/413/ÜVJP artikkel 26d, lõige 3 ja lõike 5 punkt f koostoimes artikli 26d lõikega 1.

³⁹ Vt otsuse 2010/413/ÜVJP artikli 26c lõige 7 koostoimes artikli 26c lõike 1 punktiga a.

⁴⁰ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava I lisa punktis 73.

Nõukogu määruses (EL) 2017/964 selgitatakse täiendavalt nõukogu otsusega (ÜVJP) 2017/974 tehtud muudatusi⁴¹. Eelkõige sätestatakse määrusega Iraani eksporditavate ning II lisas loetletud kaupade ja tehnoloogia lõppkasutuse kontrollimise osas, et see toimub lõppkasutussertifikaadi abil, mille eksportija esitab riigi pädevatele asutustele ning mis sisaldab muu hulgas teavet eksporditud kaupade ja tehnoloogia lõppkasutuse ja aluspõhimõttena ka lõppkasutuse asukoha kohta, ning importija kohustust kasutada kõnealuseid kaupu üksnes rahumeelsetel eesmärkidel. IIa lisas on esitatud ELi vorm, mis põhineb kehtival vormil, mida kasutatakse kahesuguse kasutusega kaupade ekspordiks määruse (EÜ) nr 428/2009 alusel. Pädevad asutused võivad siiski tunnustada ka samaväärseid dokumente.

Artikli 2a lõikes 5 on esitatud muudatused, mis käsitlevad ühiskomisjoni teavitamist I lisas loetletud kaupade ja tehnoloogia hankimise korral.

⁴¹ Lõppkasutuse kontrolli osas vt määruse (EL) 267/2012 artikli 3a lõiked 6 ja 6 a; artikli 3c lõiked 2 ja 2a; ning artikli 3d lõike 2 punkt b ja lõige 2a; ning ühiskomisjoni teavitamise osas vt artikli 2a lõige 5.

5. Pärast rakendamise päeva jõusse jäävad tuumarelva leviku tõkestamisega seotud sanktsioonid ja piirangud

Käesolevas jaos kirjeldatakse tuumarelva leviku tõkestamisega seotud sanktsioone ja piiranguid, mis jäävad jõusse pärast rakendamise päeva (16. jaanuar 2016). Nendeks on relvaembargo, raketitehnoloogiaga seotud sanktsioonid, teatud tuumaenergiaalaseid üleandmisi ja tegevusi käsitlevad piirangud, sätted teatud metallide ja tarkvara kohta, mille suhtes kehtib loa andmise kord, ning seonduvad loetelud, mis jäävad jõusse pärast rakendamise päeva.

Iraani ja Iraanist välja toimetatavate vedude kontrollimist käsitlevaid meetmeid ning laevade punkerdamis- ja varustamisteenuste osutamisega seotud meetmeid kohaldatakse jätkuvalt pärast rakendamise päeva nende kaupade puhul, mis on endiselt keelatud.

5.1. Tuumarelva leviku tõkestamisega seotud sanktsioonid

- Relvaembargo

Keeld otse või kaudselt müüa, tarnida või üle anda või hankida igat liiki relvi ja seotud materjale, sealhulgas tulirelvad ja laskemoon, sõjaväeveokid ja -varustus, poolsõjaline varustus ning selliste relvade ja seotud materjalide varuosad, ning seonduvate teenuste osutamise keeld jääb kehtima pärast rakendamise päeva. ELi relvaembargo kehtib kõigile [sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas](#) sisalduvatele kaupadele.

ELi relvaembargo jääb jõusse kuni üleminekuaja lõppemise päevani⁴².

- Raketitehnoloogiaga seotud sanktsioonid

Kehtima jääb keeld otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda, eksportida või hankida kaupu ja tehnoloogiat, mis on loetletud nõukogu määruse (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) III lisas, ning mis tahes muid kaupu, mis võivad liikmesriigi määratluse kohaselt kaasa aidata tuumarelva kandevahendite väljatöötamisele, ja osutada seonduvaid teenuseid. III lisas on loetletud kõik raketitehnoloogia kontrollirežiimi loendis sisalduvad kaubad ja kogu selle loendiga hõlmatud tehnoloogia. Raketitehnoloogia kontrollirežiimi loendite kohta täpsema teabe saamiseks on soovitatav tutvuda raketitehnoloogia kontrollirežiimi suunistega.⁴³

⁴² Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktis 20.1.

⁴³ <http://www.mtcr.info/english/guidelines.html>

Tuleb märkida, et juhul kui kauba konkreetsed tehnilised omadused või kirjeldused kuuluvad kategooriatesse, mis on hõlmatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 nii I kui ka III lisaga, loetakse asjaomane kaup kuuluvaks III lisa alla, mis tähendab, et selles olukorras kehtib alati keeld.

ELi raketitehnoloogiaga seotud sanktsioonid jäävad jõusse kuni üleminekuaja lõppemise päevani⁴⁴.

- Üksikisikud ja üksused, kelle suhtes jäävad piiravad meetmed kehtima

Teatavate isikute ja üksuste suhtes (ÜRO ja ELi loetelud) jätkatakse varade külmutamise meetmete, viisakeelu ja finantssõnumiteenus (SWIFT) osutamise keelu kohaldamist kuni üleminekuaja lõppemise päevani⁴⁵.

5.2. Tuumaenergiaalase leviku tõkestamisega seotud piirangud (loa andmise kord, sealhulgas hankekanal)

- Tuumaenergiaalased üleandmised ja tegevused

Alates rakendamise päevast annavad liikmesriigi pädevad asutused igal üksikjuhul eraldi otsustades eelneva loa teatud kaupade ja tehnoloogiaga seotud tuumaenergiaalase leviku tõkestamise seisukohast tundlikele tuumaenergiaalastele üleandmistele ja tegevustele, kaasa arvatud seonduvatele teenustele, näiteks tehniline ja finantsabi ning seonduvad investeringud⁴⁶.

Kaubad ja tehnoloogia, mille jaoks on vaja eelnevat luba, on loetletud nõukogu määruse (EL) 267/2012 I ja II lisas.

I lisa hõlmab tuumatarneriikide grupi loendites nimetatud kaupu ja tehnoloogiat. Tuumatarneriikide grupi loendi kohta täpsema teabe saamiseks on soovitatav tutvuda tuumatarneriikide grupi tuumamaterjali üleandmise suunistega⁴⁷.

⁴⁴ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktis 20.1.

⁴⁵ Määruse (EL) 267/2012 VIII lisas (ÜRO loetelu) ja IX lisas (autonoomne loetelu) osutatud isikud ja üksused. Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁴⁶ Iga liikmesriigi pädevad asutused on kindlaks määratud nõukogu määruse (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) X lisas.

⁴⁷ <http://www.nuclearsuppliersgroup.org/en/guidelines>

Iga I lisas loetletud kauba või tehnoloogia üleandmise või seonduva tegevuse puhul tuleb kasutada ühises laiaulatuslikus tegevuskavas⁴⁸ ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 2231(2015) kirjeldatud hankekanalit⁴⁹. Sellest tulenevalt peab riiklik pädev asutus esitama loa saamise taotluse ÜRO Julgeolekunõukogule. Ühiskomisjoni hangete töörühm esitab iga loa saamise taotluse kohta ÜRO Julgeolekunõukogule soovitusi. Kõrge esindaja juhhib hangete töörühma, kus on esindatud kõik osalevad riigid⁵⁰. Praktikas on tavaline, et töörühma juhhib kõrge esindaja määratud esindaja.

Hankekanali toimimise ja potentsiaali kohta lisateabe saamiseks on soovitatav tutvuda asjakohaste avalike suuniste ning küsimuste ja vastustega⁵¹ ning korduma kippuvate küsimustega, mis on esitatud allpool punktides 10, 56 ja 64–68.

Teine selline kaupade ja tehnoloogia rühm, mille suhtes annavad liikmesriikide pädevad asutused igal üksikjuhul eraldi otsustades eelneva loa, on esitatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 II lisas. II lisa sisaldab muid kahesuguse kasutusega kaupu ja tehnoloogiat, mis võivad kaasa aidata uraani ümbertöötlemisele, rikastamise või raske veega seotud tegevustele või muudele tegevustele, mis ei ole kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga. Sellistel juhtudel annab riiklik pädev asutus loa üksnes kooskõlas ELi õigusraamistikuga.

- Metallid ja tarkvara

Liikmesriigi pädevad asutused annavad igal üksikjuhul eraldi otsustades eelneva loa spetsiaalselt tuuma- ja sõjatööstuses kasutamiseks loodud ettevõtte ressursiplaneerimise tarkvara (nagu seda on kirjeldatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 VIIA lisas) müügiks, tarnimiseks, üleandmiseks või ekspordiks ning seonduvate teenuste osutamiseks.⁵²

⁴⁸ Ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa.

⁴⁹ Erandeid võidakse teha teatavate kaupade suhtes, mis on mõeldud kergvee reaktorite jaoks, või seoses üleandmistega, mis on vajalikud selleks, et Iraan saaks täita ühises laiaulatuslikus tegevuskavas osutatud kohustusi või et valmistada ette ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamist. Täpsemalt vt nõukogu määrusest (EL) 267/2012.

⁵⁰ 9. mail 2018 teatati hangete töörühma koordinaatorile, et USA taganeb hangete töörühmast pärast Ameerika Ühendriikide presidendi 8. mai 2018. aasta teadaannet. Pärast seda on hangete töörühm jätkanud tööd, sealhulgas talle esitatud ettepanekute läbivaatamist, ilma USA osaluseta.

⁵¹ <https://www.un.org/securitycouncil/content/2231/nuclear-related-transfers-and-activities-procurement-channel> and https://eeas.europa.eu/delegations/iran/8711/jcpoa-procurement-channel_en.

⁵² Iga liikmesriigi pädevad asutused on kindlaks määratud nõukogu määruse (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) X lisas.

Samuti annavad liikmesriigi pädevad asutused igal üksikjuhul eraldi otsustades eelneva loa grafiidi ning toormetalli või metallide pooltoodete müügiks, tarnimiseks, üleandmiseks või eksportimiseks ja seonduvate teenuste osutamiseks.⁵³ Kõnealuse piiranguga hõlmatud kaupade loetelu on esitatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 VIIB lisas.

ELi piirangud metallide ja tarkvara suhtes jäävad kehtima kuni üleminekuaja lõppemise päevani⁵⁴.

⁵³ Iga liikmesriigi pädevad asutused on kindlaks määratud nõukogu määruse (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) X lisas.

⁵⁴ Nagu on täpsustatud ühise laiaulatusliku tegevuskava V lisa punktis 20.1.

6. Muud kui tuumarelva leviku tõkestamisega seotud sanktsioonid ja piiravad meetmed

Sanktsioonid, mille EL on kehtestanud seoses inimõiguste olukorraga Iraanis, Assadi režiimi toetamisega Süürias ja terrorismi toetamisega⁵⁵, ei kuulu ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaldamisalasse ja jäävad kehtima. Nimetatud põhjustel loetellu kantud Iraani üksikisikute ja üksuste suhtes kohaldatakse jätkuvalt piiravaid meetmeid⁵⁶.

Meetmed, mille EL on vastu võtnud seoses inimõiguste rikkumistega, hõlmavad näiteks varade külmutamist ja viisakeeldu 82 isiku ja ühe üksuse suhtes, kes on vastutavad tõsiste inimõiguste rikkumiste eest, ning keeldu eksportida Iraani seadmeid, mida võidakse kasutada siserepressioonideks või telekommunikatsiooni jälgimiseks.⁵⁷

⁵⁵ ELi meetmed seoses tõsiste inimõiguste rikkumistega Iraanis: nõukogu otsus 2011/235/ÜVJP ja nõukogu määrus (EL) nr 359/2011. ELi terrorismivastased meetmed: ühine seisukoht 2001/931 ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2580/2001.

Süüria olukorraga seotud sanktsioonide kord: nõukogu otsus 2013/255/ÜVJP ja nõukogu määrus (EL) nr 36/2012.

⁵⁶ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁵⁷ Vt nõukogu 12. aprilli 2011. aasta määruse (EL) nr 359/2011 (mis käsitleb teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Iraanis) (mida on hiljem muudetud) lisad III ja IV.

7. ELi meetmed pärast USA taganemist ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast

8. mail 2018 teatas USA, et taganeb ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, ning kehtestas seejärel uuesti varem tühistatud sanktsioonid kahes osas, vastavalt 7. augustil ja 5. novembril 2018.

EL väljendab selle otsuse üle sügavat kahetsust, kuid on jätkuvalt täielikult pühendunud ühise laiaulatusliku tegevuskava jätkuvale, täielikule ja tulemuslikule rakendamisele seni, kuni Iraan täidab täielikult ka oma tuumavaldkonnaga seotud kohustusi. Ühise laiaulatusliku tegevuskava oluline osa on tuumavaldkonnaga seotud sanktsioonide tühistamine, mis võimaldab kaubandus- ja majandussuhteid Iraaniga normaliseerida.

EL ei tunnusta USA ühepoolsete sanktsioonide eksterritoriaalset kohaldamist ning on võtnud mitmeid meetmeid, et tagada ELi-Iraani seadusliku kaubanduse jätkumine:

- 7. augustil 2018 jõustus ELi ajakohastatud **blokeerimisseadus**, et leevendada USA ühepoolsete sanktsioonide mõju Iraanis seaduslikult tegutsevate ELi äriühingute huvidele⁵⁸.

Blokeerimisseadus:

- keelab ELis tunnustada mis tahes välisriigi otsust, mis põhineb blokeerimisseaduse lisas loetletud välisriigi õigusaktidel või neil õigusaktidel põhinevatel või neist tulenevatel meetmetel;
- võimaldab ELi isikutel nende õigusaktide ja meetmete tõttu kantud kahju kohtu kaudu tagasi nõuda;
- keelab ELi isikutel nende õigusaktide ja meetmete järgimise, välja arvatud juhul, kui komisjon on neile selleks erandkorras loa andnud, et vältida nende huvide või ELi huvide korvamatut kahjustamist; ning
- kohustab kõiki, kelle majandus- või finantshuve nende õigusaktide ja meetmete eksterritoriaalne kohaldamine mõjutab, komisjoni sellest teavitama.

⁵⁸ Lisateavet blokeerimisseaduse kohta vt: <https://ec.europa.eu/fpi/node/295>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2018.277.01.0004.01.EST&toc=OJ:C:2018:277:TOC> ja https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_18_4805

- **Euroopa Investeerimispanka** laenuandmise volituste laiendamine kehtib alates 7. augustist 2018 ja võimaldab tal tulevikus Iraanile kui täielikult rahastamiskõlblikule riigile laenuandmist laiendada kooskõlas asjakohaste eeskirjade ja menetlustega⁵⁹;
- 31. jaanuaril 2019 registreerisid algsed aktsionärid Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik ametlikult **INSTEXi** (kaubavahetuse toetusvahend) kui osauhingu, mille eesmärk on hõlbustada seaduslikku kaubandust Euroopa ja Iraani vahel. Teave INSTEXi kohta on kättesaadav aadressil www.instex-europe.com. Belgia, Taani, Soome, Madalmaade, Norra ja Rootsi valitsused teatasid 29. novembril oma otsusest ühineda INSTEXiga aktsionäridena. Belgia, Taani ja Norra ühinesid INSTEXiga 2019. aasta detsembris, Madalmaad 2020. aasta jaanuaris ning sellega seotud ametlik protsess Soome ja Rootsi puhul on veel pooleli. Iraanis registreeriti 22. aprillil 2019 eraomandis olev äriühing Special Trade and Finance Instrument (STFI), mis on Iraanis asuv INSTEXi sõsarüksus.
- Kogu protsessi vältel on EL (Euroopa välisteenistus ning Euroopa Komisjoni finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat, majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat, välispoliitika vahendite talitus) pakkunud ulatuslikku poliitilist, kontseptuaalset, õiguslikku ja tehnilist tuge. Meetmena, mis on suunatud otse ELi ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, on komisjon (välispoliitika vahendite talitus) avaldanud **küsimuste ja vastuste (Q&A) juhendi** hoolsuskohustuse täitmise kohta ELi sanktsioonide järgimisel⁶⁰;
- EL on aktiivselt toetanud eesmärki säilitada ja **edendada majandus- ja kaubandussuhteid Iraaniga**. Euroopa Komisjon on võtnud mitmeid meetmeid, et edendada kaubandussuhteid ja õigusnormide lähendamist. Tööstust, kaubandust, toiduohutust ja makromajanduslikke küsimusi käsitlevad ELi ja Iraani vahelised institutsioonilised dialoogid täiendasid sihipärast toetust VKEde kaasamisele, eelkõige tehniliste vahetuste kaudu, et edendada kaubandust, standardite ühtlustamist ning hoolsuskohustuse ja nõuetele vastavuse alaseid jõupingutusi⁶¹.

Iraaniga kauplemise suhtes kohaldatakse ELi üldist impordikorda, kuna Iraan ei ole Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige ning ELi ja Iraani vahel puudub kahepoolne leping.

⁵⁹ Lisateavet Euroopa Investeerimispanka laenuandmise volituste laiendamise kohta vt:

<https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2018/EN/C-2018-3730-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

Lisateavet vt: https://ec.europa.eu/fpi/what-we-do/qa-due-diligence-restrictive-measures-eu-businesses-dealing-iran_en

⁶¹ Lisateavet nende meetmete kohta vt: https://ec.europa.eu/europeaid/news-and-events/european-commission-adopts-support-package-iran-focus-private-sector_en

EL toetab **Iraani WTOga ühinemise** eesmärki, mis on vajalik samm, et Iraan saaks osaleda ülemaailmses kaubanduses tõhusa ja usaldusväärse osalisena.

8. Küsimused ja vastused

Käesolevas jaos kirjeldatakse praktilisi küsimusi, mille on tõstatanud ELi liikmesriigid või kolmandad riigid ja äriühingud. Selle eesmärk on anda praktiline vahend ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamiseks ning eespool nimetatud õigusaktide ühetaoliseks kohaldamiseks ELis. Käesolevat jagu uuendatakse korrapäraselt vastavalt ühise laiaulatusliku tegevuskava ja asjaomaste õigusaktide rakendamisel saadud kogemustele. Küsimused on jaotatud põhikategooriatesse.

Üldised küsimused

1. Mis ajaks on rakendamise päev vastavalt ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale kavandatud?

Rakendamise päev oli 16. jaanuar 2016, kui IAEA tegi kindlaks, et Iraan rakendab tuumaenergiaalaseid meetmeid, nagu on kirjeldatud ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohastes punktides, ja kui E3/EL+3 tühistas samaaegselt sanktsioonid, nagu on kirjeldatud ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohastes punktides.

2. Millised sanktsioonid tühistati rakendamise päeval ja kas on olemas tühistatud sanktsioonide loetelu?

Rakendamise päeval (16. jaanuar 2016) tühistas EL kõik majandus- ja finantssanktsioonid, mille ta oli kehtestanud seoses Iraani tuumaprogrammiga. Üksikasjalik teave rakendamise päeval tühistatud sanktsioonide kohta on esitatud käesoleva dokumendi 3. jaos.

3. Millised sanktsioonid jäävad rakendamise päeval kehtima?

Kehtima jäävaid tuumarelva leviku tõkestamisega seotud sanktsioone on käsitletud käesoleva dokumendi 5. jaos. Piiravad meetmed, mis ei ole seotud tuumaküsimustega või tuumarelva leviku tõkestamisega, näiteks inimõigusi ja terrorismi toetamist käsitlevad meetmed, mida on kirjeldatud käesoleva dokumendi 6. jaos, jäävad kehtima, kuna need ei ole hõlmatud ühise laiaulatusliku tegevuskavaga.

4. Mille eksport on Iraani lubatud?

Alates rakendamise päevast (16. jaanuar 2016) on Iraani lubatud igasugune eksport koos järgmiste eranditega:

- *asjaomase liikmesriigi pädev asutus annab igal üksikjuhul eraldi otsustades eelneva loa nõukogu määruse (EL) 267/2012 I, II, VIIA ja VIIB lisas loetletud kaupade ja tehnoloogia ekspordiks;*
- *endiselt on keelatud eksportida ELi sõjaliste kaupade ühises nimekirjas loetletud relvi ning kaupu ja tehnoloogiat, mis on loetletud nõukogu määruse (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) III lisas (raketitehnoloogia kontrollirežiimi loend);*
- *lisaks on Iraani inimõigustega seotud sanktsioonide korra alusel endiselt keelatud eksportida siserepressioonideks kasutada võidavat varustust ja telekommunikatsiooni jälgimise seadmeid, mis ei ole ühise laiaulatusliku tegevuskavaga hõlmatud;*
- *samuti on jätkuvalt keelatud igasugune eksport kõigile isikutele ja üksustele või kõigi isikute ja üksuste kasuks, kes on kantud loetellu mis tahes ELi sanktsioonide korra alusel (keeld teha loetellu kantud isikutele ja üksustele kättesaadavaks majandusressursse).*

5. Kas on olemas ekspordikontrolli eeskirju, mida kohaldatakse kolmandatesse riikidesse eksportimise suhtes?

Mis tahes ekspordikontrolli eeskirjad, mida kohaldatakse Iraani tuumaprogrammiga seoses kehtestatud sanktsioonidest sõltumatult, jäävad kehtima. Mis tahes sellised ekspordikontrolli eeskirjad kehtivad väljaspool ELi asuvatesse riikidesse eksportimise suhtes. Lisaks kohaldatakse nõukogu määruse (EL) 267/2012 I, II, VIIA ja VIIB lisas loetletud kaupade ja tehnoloogia suhtes konkreetset loa andmise korda, kui need on mõeldud Iraani kodanikule, üksusele või organile, olenemata sellest, kas ta asub Iraanis või väljaspool Iraani.

6. Mida tähendab mõiste „seonduvad teenused“ kasutatuna ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisas?

Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa kohaldamise eesmärgil tähendab mõiste „seonduvad teenused“ igasugust teenust – sealhulgas tehniline abi, koolitus, kindlustus, edasikindlustus, vahendus, transport või finantsteenused –, mis on vajalik tegevuse jaoks või kaasneb tegevusega, mille osas on sanktsioonid ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaselt tühistatud⁶². Tuleb märkida, et ELi õigusaktidega antakse täiendavat selgust seonduvate teenuste osas sanktsioonide tühistamise ulatuse kohta iga meetme puhul.

7. Kas sanktsioonide tühistamine hõlmab ka praegu Iraani tudengite suhtes kehtivate piirangute tühistamist?

Alates rakendamise päevast (16. jaanuar 2016) ei kehti liikmesriikide suhtes enam ÜRO või ELi kehtestatud kohustus vältida Iraani kodanikele erihariduse või -koolituse andmist valdkondades, mis võivad kaasa aidata tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundlikele tuumaenergiaalastele tegevustele Iraanis ja tuumarelvade kandevahendite väljatöötamisele Iraanis.⁶³ Kehtima jäävad siiski muud rahvusvahelised kohustused, sealhulgas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 1540, rahvusvaheliste ekspordikontrollirežiimide kohased liikmesriikide kohustused, mis puudutavad massihävitusrelvade levikuga seotud kontrolliloenditesse kantud tehnoloogia mittemateriaalset üleandmist, ning abi andmisest hoidumise kohustused keemiarelvade konventsiooni ja bioloogiliste relvade konventsiooni alusel.⁶⁴ Liikmesriigid võivad olla kehtestanud ka täiendavaid riiklikke heakskiitmissüsteeme, mis jäävad jõusse.

8. Mis saab juhul, kui Iraan ei täida ühist laiaulatuslikku tegevuskava?

Kui Iraan või osalev riik leiab, et ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ette nähtud kohustusi ei täideta, võib küsimuse edasi suunata ühiskomisjonile. Ühiskomisjon püüab probleemi lahendada ühises laiaulatuslikus tegevuskavas kirjeldatud vaidluste lahendamise mehhanismi abil. Kui kaebuse esitanud osaleja leiab vaidluste lahendamise menetluse lõpus, et probleemile ei ole ikka veel leitud teda rahuldavat lahendust ja kui kõnealune osaleja leiab, et tegemist on ühise

⁶² Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa joonealune märkus 3.

⁶³ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 1.5.1.

⁶⁴ Põörake näiteks tähelepanu sellele, et Iraani isikutele, üksustele või organitele või Iraanis kasutamiseks on endiselt keelatud anda tehnilist abi seoses teatavate kaupade ja tehnoloogiaga, mis võivad aidata välja töötada tuumarelvade kandesüsteeme; vt nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määruse (EL) nr 267/2012 (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) artiklid 4a ja 4b ning III lisa.

laiaulatusliku tegevuskavaga ette nähtud kohustuste jämeda rikkumisega, võib ta teavitada sellest ÜRO Julgeolekunõukogu. ÜRO Julgeolekunõukogu hääletab sanktsioonide tühistamise jätkamist käsitleva resolutsiooni üle ja kui seda resolutsiooni ei ole võetud vastu 30 päeva jooksul alates kõnealusest teavitamisest, taaskehtestatakse varasemate julgeolekunõukogu resolutsioonide⁶⁵ sätteid, kui julgeolekunõukogu ei otsusta teisiti.

Sellisel juhul taaskehtestab EL asjaomase nõukogu otsuse vastuvõtmisega Iraani tuumaprogrammiga seoses kehtestatud ELi sanktsioonid, mille kohaldamine oli peatatud ja/või lõpetatud (st taastab vana korra).

9. Kas on võimalik, et ÜRO/EL kehtestavad Iraani suhtes uusi sanktsioone?

EL hoidub ühise laiaulatusliku tegevuskava alusel tühistatud sanktsioonide taaskehtestamisest või uute tuumavaldkonnaga seotud sanktsioonide kehtestamisest, ilma et see mõjutaks ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ette nähtud vaidluste lahendamise mehhanismi kohaldamist. Uusi tuumavaldkonnaga seotud ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioone ei kehtestata, ilma et see mõjutaks ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ette nähtud vaidluste lahendamise mehhanismi kohaldamist.

10. Millist toetust antakse, et hinnata ja määrata kindlaks, kas tegevus on kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga?

Asutatakse ühiskomisjon, kuhu kuuluvad Hiina, Prantsusmaa, Saksamaa, Venemaa Föderatsioon ja Ühendkuningriik koos Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Iraani Islamivabariigiga, et jälgida ühise laiaulatusliku tegevuskava rakendamist ja täita ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa loetletud ülesanded.⁶⁶

Hangete töörühm abistab ühiskomisjoni selliste ettepanekute läbivaatamisel ja nende osas soovitude tegemisel, mis käsitlevad Iraanile teostatavaid tuumaenergiaalaseid üleandmisi või Iraaniga läbiviidavaid tuumaenergiaalaseid tegevusi. Sanktsioonide tühistamise küsimuses abistab ühiskomisjoni sanktsioonide tühistamise rakendamise töörühm. Kõrge esindaja on ühiskomisjoni ja mõlema töörühma koordinaator.

⁶⁵ ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid 1696 (2006), 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008), 1835 (2008), 1929 (2010) ja 2224 (2015).

⁶⁶ Ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa punktid 2.1.1 – 2.1.16.

11. Kuidas mõjutab USA ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast taganemine selle rakendamist?

Pärast USA taganemist ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast on EL jätkuvalt täielikult pühendunud selle tegevuskava jätkuvale, täielikule ja tulemuslikule rakendamisele seni, kuni Iraan täidab täielikult ka oma tuumavaldkonnaga seotud kohustusi. Varem tühistatud USA sanktsioonide taaskestamine ei hõlbusta siiski ühise laiaulatusliku tegevuskava raames tehtavat tööd ega jõupingutusi ELi-Iraani kaubandussuhete edasiseks normaliseerimiseks. Sellega seoses on EL võtnud mitmeid meetmeid (vt punkt 7).

Finants-, pangandus- ja kindlustusalased meetmed

12. Kas on lubatud kasutada Iraanis osutatavaid finants- ja pangandusteenuseid?

Iraanis osutatavate finants- ja pangandusteenuste kasutamise alased piirangud (mis sisalduvad ELi nõukogu otsuses 2010/413/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) 267/2012) on alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) tühistatud.

13. Kas pangandusalaste meetmete tühistamine võimaldab taasavada korrespondentpangakontosid?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud teostada pangandustegevust Iraani pankadega, sealhulgas luua uusi korrespondentpangasuhteid, tingimusel et Iraani finantseerimisasutus ei ole loetellu kantud üksus⁶⁷.

14. Kas ELi isik või üksus võib kasutada mis tahes Iraani panka oma äritegevuses ja teha pangatehinguid? Kas osa Iraani pankasid on jätkuvalt loetellu kantud?

Loetellu mitte kantud Iraani pankadega on lubatud teostada pangandustehinguid või -suhteid. Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu (Ansar Bank ja Mehr

⁶⁷ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

Bank) ⁶⁸. Seetõttu tuleks teostada hoolsuskontrolli, tagamaks et Iraani pank ei ole loetellu kantud, kuna selliste pankadega on tegevus ja tehingud jätkuvalt keelatud.

15. Kas on mingeid piiranguid seoses uue pangakonto avamisega Iraanis asuvates loetellu mitte kantud finantseerimisasutustes (või nende filiaalides või tütarettevõtjates) või korrespondentpangasuhte loomisega Iraanis asuvate loetellu mitte kantud finantseerimisasutustega (või nende filiaalide või tütarettevõtjatega)?

Tühistatakse kõik piiravad meetmed, mis on seotud finants-, pangandus- ja kindlustusalaste meetmetega, ning alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud avada uut pangakontot Iraanis asuvates krediidi- või finantseerimisasutustes (või nende filiaalides ja tütarettevõtjates) või luua korrespondentpangasuhteid Iraanis asuvate krediidi- või finantseerimisasutustega (või nende filiaalide ja tütarettevõtjatega), tingimusel et nad ei ole loetellu kantud⁶⁹.

16. Kas ELis asuvatel Iraani saatkondadel või konsulaatidel on mingeid piiranguid pangakontode avamisele või kindlustuse ostmisele?

Tühistatakse kõik piiravad meetmed, mis on seotud finants-, pangandus- ja kindlustusalaste meetmetega, ning alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud avada pangakontosid või osta kindlustust, tingimusel et asjaomased isikud ja üksused ei ole loetellu kantud⁷⁰.

17. Kas on mingeid piiranguid Iraani pankade filiaalide, tütarettevõtete või esinduste avamiseks ELi liikmesriikides või Euroopa pankade filiaalide, tütarettevõtete või esinduste avamiseks Iraanis?

Loetellu mitte kantud Iraani pankadel⁷¹ on alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) lubatud avada ELi liikmesriikides filiaale, tütarettevõtteid või

⁶⁸ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>). Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud Ansar Banki ja Mehr Banki loetelust väljaarvamine.

⁶⁹ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁷⁰ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁷¹ Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu: Ansar Bank ja Mehr Bank. Vt määruse (EL) 267/2012 VIII lisa (ÜRO loetelud) ja IX lisa (autonoomsed loetelud). Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud nende loetelust väljaarvamine.

esindusi. ELi finantseerimisasutustel on lubatud avada Iraanis filiaale, tütarettevõtteid või esindusi.

18. Millised sanktsioonid kehtivad endiselt Iraani keskpanga ja teiste loetellu kantud Iraani finantseerimisasutuste suhtes?

Iraani keskpank ja peaaegu kõik loetellu kantud Iraani finantseerimisasutused arvati loetelust välja, mistõttu nende üksuste suhtes kehtestatud sanktsioone enam ei kohaldata⁷².

19. Kas on mingeid piiranguid, mis käsitlevad Iraani keskpanga juurdepääsu oma rahalistele vahenditele ja majandusressurssidele?

Iraani keskpank arvati rakendamise kuupäeval (16. jaanuar 2016) loetelust välja, mistõttu kõnealuse üksuse suhtes kehtestatud sanktsioone ei kohaldata alates nimetatud kuupäevast ning vabastati ka kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis olid külmutatud tulenevalt tema loetellu kandmisest.

20. Kas on mingeid piiranguid finantseerimisasutustele seoses finantssõnumiteenuste osutamisega Iraani keskpangale ja teistele loetellu mitte kantud finantseerimisasutustele?

Finantseerimisasutustele kehtestatud keeld osutada spetsiaalseid finantsandmete vahetamiseks kasutatavaid finantssõnumiteenuseid kehtib üksnes loetellu kantud üksuste suhtes. Iraani keskpank ja enamus teisi loetellu kantud Iraani finantseerimisasutusi arvati loetelust välja⁷³. Seetõttu võivad finantseerimisasutused osutada finantssõnumiteenuseid Iraani keskpangale ja teistele loetellu mitte kantud finantseerimisasutustele.

21. Kas Iraani pankadel on lubatud taasühineda SWIFTiga?

Iraani pankadel, mis ei ole enam kantud nende isikute ja üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid, on alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) lubatud taasühineda SWIFTiga⁷⁴. Isikud ja üksused, kes arvati

⁷² Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu: Ansar Bank ja Mehr Bank. Vt määruse (EL) 267/2012 VIII lisa (ÜRO loetelud) ja IX lisa (autonoomsed loetelud). Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud nende loetelust väljaarvamine.

⁷³ Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu: Ansar Bank ja Mehr Bank. Vt määruse (EL) 267/2012 VIII lisa (ÜRO loetelud) ja IX lisa (autonoomsed loetelud). Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud nende loetelust väljaarvamine.

⁷⁴ Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu: Ansar Bank ja Mehr Bank. Vt määruse (EL) 267/2012 VIII lisa (ÜRO loetelud) ja IX lisa (autonoomsed loetelud). Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud nende loetelust väljaarvamine.

rakendamise kuupäeval loetelust välja, on loetletud nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/1862 (millega rakendatakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) lisas. Täiendavad üksused, kes arvati loetelust välja 22. jaanuaril 2016, on loetletud nõukogu 22. jaanuari 2016. aasta rakendusmääruse (EL) 2016/74 (millega rakendatakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) lisas⁷⁵.

22. Kas ELi finantseerimisasutustel on lubatud pärast rakendamise kuupäeva kliirida tehinguid, mis hõlmavad loetellu mitte kantud Iraani isikuid või üksusi?

Jah, ELi finantseerimisasutustel on lubatud kliirida tehinguid loetellu mitte kantud Iraani isikute või üksustega⁷⁶. ELi finantseerimisasutused peavad siiski tagama, et nad ei kliiri tehinguid teiste finantssüsteemide kaudu või teiste üksustega, kui selline tegevus ei ole lubatud.

23. Kas on lubatud teha rahaliste vahendite ülekandeid Iraani ja Iraanist?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on tühistatud keeld teha rahaliste vahendite ülekandeid loetellu mitte kantud Iraani pankadega⁷⁷. Sellest tulenevalt kaotavad kehtivuse kõik piirangud, mis käsitlevad rahaliste vahendite ülekandeid Iraani ja Iraanist ning mida kohaldatakse loetellu mitte kantud Iraani pankade, finantseerimisasutuste ja valuutavahetusasutuste suhtes ning kõigi tütarettevõtete ja filiaalide suhtes.

24. Kas jätkuvalt tuleb esitada rahaliste vahendite ülekannetega seotud teavitusi ja loataotlusi vastavalt nõukogu määruse (EL) 267/2012 artiklitele 30 ja 30a? Kas on mingeid piiranguid seoses rahaliste vahendite summaga, mida tohib üle kanda?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) ei ole enam kohustust esitada teavitusi ja loataotlusi seoses rahaliste vahendite ülekannetega Iraani ja Iraanist, kuna kõnealused artiklid on nõukogu määrusest (EL) 267/2012 välja jäetud. Samuti

⁷⁵ Üksikasjalikum teave loetellu kantud isikute ja üksuste kohta ning lingid sanktsioonide koondnimekirjale on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁷⁶ Üksikasjalikum teave loetellu kantud isikute ja üksuste kohta ning lingid sanktsioonide koondnimekirjale on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁷⁷ Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu: Ansar Bank ja Mehr Bank. Vt määruse (EL) 267/2012 VIII lisa (ÜRO loetelud) ja IX lisa (autonoomsed loetelud). Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud nende loetelust väljaarvamine.

ei kohaldata vastavalt ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale enam piiranguid seoses ülekantavate rahaliste vahendite summaga.

25. Kas on lubatud teha rahaliste vahendite ülekandeid Iraani ja Iraanist toiduainete, tervishoiu ja meditsiiniseadmetega seotud või põllumajanduslikel või humanitaareesmärkidel?

Vastavalt enne rakendamise kuupäeva kehtinud piirangutele, mis käsitlesid rahaliste vahendite ülekandeid Iraani ja Iraanist, lubati teatud tingimustel teha rahaliste vahendite ülekandeid toiduainete, tervishoiu ja meditsiiniseadmetega seotud või põllumajanduslikel või humanitaareesmärkidel. Alates rakendamise kuupäevast on rahaliste vahendite ülekandeid Iraani ja Iraanist käsitlevad sätted siiski tühistatud ning rahaliste vahendite ülekandeid käsitlevaid piiranguid enam ei kohaldata, välja arvatud rahaliste vahendite või majandusressursside ülekandmine loetellu kantud isikutele või üksustele.

26. Kas loetellu kantud isikutel ja üksustel on lubatud kasutada külmutatud rahalisi vahendeid erakorraliste kulude katmiseks?

Jätakuvalt loetellu kantud isikutel ja üksustel ei ole juurdepääsu oma rahalistele vahenditele⁷⁸. Jätakuvalt kehtivad aga erandid, millega võetakse arvesse eelkõige sihtmärgiks olevate isikute põhivajadusi, õigusabikulusid ja erakorralisi kulusid, ning loetellu kantud isikud saavad kehtiva erandi olemasolu korral esitada liikmesriikide pädevatele asutustele loataotluse oma rahaliste vahendite kasutamiseks.

27. Kas Iraani pankade ja finantseerimisasutuste, asutuste ja üksuste suhtes on kehtestatud mingeid piiranguid seoses juurdepääsuga oma rahalistele vahenditele ja majandusressurssidele?

Loetellu mitte kantud Iraani pankade ja finantseerimisasutuste suhtes ei kohaldata ELi kehtestatud varade külmutamise meetmeid. Seetõttu ei ole külmutatud ka nende rahalised vahendid, mis asuvad ELis. Rakendamise kuupäeval (16. jaanuar 2016) arvati paljud loetellu kantud Iraani pangad ja finantseerimisasutused loetelust välja ning 23. jaanuaril 2016 arvati loetelust välja veel täiendavad Iraani pangad. Sellest tulenevalt on loetelust välja arvatud Iraani pankadel ja finantseerimisasutustel juurdepääs oma rahalistele vahenditele, mis asuvad ELis. Siiski on loetellu jäetud kaks Iraani pankat ja finantseerimisasutust (Ansar Bank ja

⁷⁸ Üksikasjalikum teave loetellu kantud isikute ja üksuste kohta ning lingid sanktsioonide koondnimekirjale on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

Mehr Bank⁷⁹) ning neil ei ole juurdepääsu oma ELis asuvatele rahalistele vahenditele, välja arvatud siis, kui see on sõnaselgelt sätestatud nõukogu määruses (EL) 267/2012.

28. Kuidas vastavalt ühisele laiaulatuslikule tegevuskavale läbiviidav ELi õigusaktidega sätestatud sanktsioonide tühistamine mõjutab kindlustus- ja edasikindlustusteenuste osutamist tehingute puhul, mis hõlmavad Iraani?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud osutada kindlustus- ja edasikindlustusteenuseid Iraanile või Iraani valitsusele või kõigile loetellu mitte kantud Iraani isikutele, üksustele või nende nimel või juhtimisel tegutsevatele asutustele⁸⁰.

29. Kas on lubatud osta või müüa Iraani emiteeritud võlakohustusi?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud müüa või osta riigi või riigi tagatud võlakirju, mille on emiteerinud näiteks Iraani valitsus või Iraani keskpank või Iraani pangad ning krediidi- või finantseerimisasutused, ning osutada nendega seotud teenuseid. Sama kehtib ka võlakirjade osas, mille on emiteerinud kõik Iraani füüsilised või juriidilised isikud või nende nimel tegutsevad või nende omandis või kontrolli all olevad üksused või asutused.

30. Kas on mingeid piiranguid seoses Iraaniga toimuvaks kaubavahetuseks rahalise toetuse andmisega, sealhulgas ekspordikrediidi, tagatiste või kindlustuse vormis?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) ei ole ELi liikmesriikidel enam keelatud võtta endale uusi kohustusi ning anda ELi kodanikele või üksustele Iraaniga toimuvaks kaubavahetuseks rahalist toetust, sealhulgas ekspordikrediidi, tagatiste või kindlustuse vormis.

31. Kas on mingeid piiranguid isikutele võtta uusi kohustusi ning anda Iraani valitsusele toetusi või sooduslaene?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) ei ole ELi liikmesriikidel enam keelatud võtta endale uusi kohustusi ning anda Iraani valitsusele toetusi, rahalist

⁷⁹ Kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskava asjakohaste sätetega on üleminekuaja lõppemise päevaks ette nähtud Ansar Banki ja Mehr Banki loetelust väljaarvamine.

⁸⁰ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 3.2.3. Üksikasjalikum teave loetellu kantud isikute ja üksuste kohta ning lingid sanktsioonide koondnimekirjale on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

abi ja sooduslaene, sealhulgas rahvusvahelistes finantseerimisasutustes osalemise kaudu.

32. Kas on mingeid piiranguid finantseerimisasutustele avada Iraanis uus esindus või asutada sinna uus filiaal või tütarettevõtja?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) saavad ELi finantseerimisasutused avada Iraanis esindusi, asutada sinna tütarettevõtjaid või avada seal pangakontosid. Samuti on lubatud asutada uusi ühisettevõtteid Iraani finantseerimisasutustega. ELi finantseerimisasutused ei saa siiski osaleda pangandustegevuses selliste Iraani pankadega, mis on jätkuvalt kantud ELi sanktsioonide loetellu⁸¹.

Nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstuse sektor

33. Kas sanktsioonide tühistamine hõlmab naftakeemiatööstust?

Jah, sanktsioonide tühistamine rakendamise kuupäeval (16. jaanuar 2016) hõlmab ka Iraani naftakeemiatööstusega seotud tegevusi.⁸²

34. Kas Iraanist on lubatud osta naftasaadusi, naftakeemiatooteid ja maagaasi, neid sealt saada, neid sinna müüa või turustada?

Jah, alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud Iraanist osta naftasaadusi, naftakeemiatooteid ja maagaasi, neid sealt saada, neid sinna müüa või turustada ning osutada seonduvaid teenuseid.⁸³

35. Kas Iraani toornafta, naftasaaduste, naftakeemiatoodete ja veeldatud maagaasi suhtes sanktsioonide tühistamine hõlmab ka transpordi osutamist?

Iraani nafta ja naftakeemiatoodete transport ning kindlustus- ja edasikindlustusteenuste osutamine, sealhulgas õiguskaitsekindlustuse ja

⁸¹ Kaks Iraani panka on jätkuvalt kantud loetellu: Ansar Bank ja Mehr Bank. Vt määruse (EL) 267/2012 VIII lisa (ÜRO loetelud) ja IX lisa (autonoomsed loetelud). Üksikasjalikum teave loetellu kantud isikute ja üksuste kohta ning lingid sanktsioonide koondnimekirjale on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁸² Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 3.3.1.

⁸³ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punktid 1.2.2 ja 1.2.5.

vastutuskindlustuse osutamine, on lubatud. Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on samuti lubatud Iraani naftasaaduste ja veeldatud maagaasi transport ning kindlustus- ja edasikindlustusteenuste osutamine, sealhulgas õiguskaitsekindlustuse ja vastutuskindlustuse osutamine. Alates rakendamise kuupäevast on samuti lubatud teised tegevused ja tehingud, mis seonduvad Iraani nafta ja maagaasiga, nagu näiteks rahastamine.⁸⁴

36. Kas selliste üksuste, nagu näiteks National Iranian Oil Company suhtes kehtestatud sanktsioonid on tühistatud?

Piiravaid meetmeid ei kohaldata enam ühegi üksuse suhtes, mis on loetelust välja arvatud⁸⁵. Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on National Iranian Oil Company ning loetellu kantud tütaretevõtted ja sidusettevõtted arvatud loetellu kantud üksuste loetelust välja, mistõttu on nende üksuste suhtes kehtestatud sanktsioonid tühistatud ja tehingud nendega on lubatud.

37. Kas Iraani nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstuse sektoritesse on lubatud teha investeeringuid?

Jah, alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud teha investeeringuid Iraani nafta-, gaasi- ja naftakeemiatööstuse sektoritesse.⁸⁶

38. Kas ELi isikul on keelatud teostada äritegevust sellise Iraani üksusega, milles ELi poolt loetellu kantud füüsiline isik või üksus omab vähemus- või mittekontrollivat osalust?

ELi isikutel on keelatud otseselt või kaudselt teha rahalisi vahendeid või majandusressursse kättesaadavaks loetellu kantud isikutele või üksustele⁸⁷. Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames kasutatavate piiravate meetmete (sanktsioonide) rakendamise ja hindamise suunistes on esitatud

⁸⁴ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 3.3.1.

⁸⁵ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁸⁶ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 1.2.4.

⁸⁷ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

kriteeriumid, mille kohaselt tehakse kindlaks kontroll üksuse üle või üksuse omamine ning see, kas rahalisi vahendeid või majandusressursse on kaudselt tehtud kättesaadavaks loetellu kantud isikutele või üksustele⁸⁸.

Laevanduse, laevaehituse ja transpordi sektor

39. Kas on lubatud pakkuda laevu, mis on ette nähtud Iraani nafta ja naftakeemiatoodete transpordiks?

Jah, loetellu mitte kantud Iraani isikutele või üksustele⁸⁹ on lubatud pakkuda laevu, mis on ette nähtud nafta ja naftakeemiatoodete transpordiks või ladustamiseks, ning kõigile isikutele või üksustele on lubatud pakkuda laevu, mis on ette nähtud Iraani nafta või naftakeemiatoodete transpordiks.⁹⁰

40. Kas on lubatud eksportida Iraani laevaehituseks vajalikku laevavarustust ja tehnoloogiat?

Jah, alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud eksportida laevaehituseks, laevade hoolduseks või taasseadistamiseks vajalikku laevavarustust ja tehnoloogiat Iraani või loetellu mitte kantud Iraani äriühingutele⁹¹ või Iraanile kuuluvatele äriühingutele, mis tegutsevad kõnealuses sektoris⁹².

41. Kas on lubatud ehitada ja remontida Iraani laevu?

Jah, alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud laevaehituseks, laevade hoolduseks ja taasseadistamiseks vajaliku laevavarustuse ja tehnoloogia müüki, tarnimine ja üleandmine Iraanile või eksport Iraani või müüki, tarnimine, üleandmine või eksport asjaomases sektoris tegutsevatele mis tahes Iraani isikule, nagu näiteks National Iranian Tanker Company (NITC) ja Islamic Republic of Iran

⁸⁸ Vt viitedokumente käsitlevas 8. jaos esitatud link „Omamise ja kontrolli mõistete uued elemendid ning rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemine“.

⁸⁹ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁹⁰ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punktid 1.3.1 ja 1.3.2.

⁹¹ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁹² Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 3.4.1.

Shipping Lines (IRISL). Alates rakendamise kuupäevast on samuti lubatud osaleda selliste kaubalaevade ja naftatankerite projekteerimises, ehitamises ja remontimises, mis kuuluvad Iraanile või loetellu mitte kantud Iraani isikutele või kõnealusel sektoris tegutsevatele Iraanile kuuluvatele äriühingutele⁹³, nagu näiteks NITC ja IRISL⁹⁴.

42. Kas on lubatud osutada lipu kandmise õiguse andmise ja klassifitseerimise teenuseid laevadele, mis on Iraani isikute omandis või nende kontrolli all?

Jah, alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud osutada teenuseid, mis on seotud sellistele Iraani naftatankeritele ja kaubalaevadele lipu kandmise õiguse andmise ja klassifitseerimisega, sealhulgas mis tahes liiki tehniliste spetsifikatsioonide, registreerimise ja identifitseerimisnumbritega, mis on loetellu mitte kantud Iraani äriühingute⁹⁵ või laevanduse ja laevaehituse sektoris tegutsevatele Iraanile kuuluvatele äriühingutele, nagu näiteks NITC ja IRISL, omandis või nende kontrolli all.

43. Kas on lubatud osutada punkerdamisteenuseid või laevavarustuse tarnimise teenuseid Iraani omandis olevatele või Iraani poolt lepingu alusel kasutatavatele laevadele?

Jah, alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud osutada punkerdamisteenuseid või laevavarustuse tarnimise teenuseid Iraani omandis olevatele või lepingu alusel Iraani kasutatavatele laevadele, sealhulgas prahitud laevadele, mis ei vea keelatud esemeid⁹⁶.

Kuld, muud väärismetallid, pangatähed ja mündid

44. Kas on lubatud vermida münte Iraanile või tarnida Iraani keskpangale uusi trükitud või veel ringlusse laskmata Iraani vääringus pangatähtesid?

⁹³ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁹⁴ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 3.4.1.

⁹⁵ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

⁹⁶ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 3.4.4.

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud tarnida Iraani keskpangale või selle toetuseks uusi vermitud münte ning uusi trükitud või veel ringlusse laskmata Iraani vääringus pangatähtesid⁹⁷.

45. Kas teemantide eksport Iraani on lubatud?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud teemantide müük Iraani, nende ostmine Iraanist, nende transportimine Iraani ja teemantidega seonduv vahendustegevus⁹⁸.

46. Kas kulda ja teisi väärismetalle on lubatud tarnida, müüa, üle anda või eksportida Iraani, Iraani valitsusele, selle avalik-õiguslikele asutustele, ettevõtetele ja ametkondadele ning nende omandis või kontrolli all olevatele mis tahes isikutele, üksustele või asutustele või neid nimetatud osapooltelt osta ja importida?

Jah, kulda ja väärismetalle on lubatud müüa, tarnida, eksportida või üle anda ning osutada seotud vahendus-, rahastamis- ja turvateenuseid Iraani valitsusele või Iraani keskpangale ning nende avalik-õiguslikele asutustele, ettevõtetele ja ametkondadele ning nende nimel või juhtimisel tegutsevatele isikutele, üksustele või asutustele või nende omandis või kontrolli all olevatele mis tahes üksustele või asutustele või neid nimetatud osapooltelt osta.

Metallid / tarkvara

47. Kas kõik tarkvara ekspordi suhtes kehtestatud piirangud on tühistatud?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud Iraani eksportida tarkvara, välja arvatud järgmised erandid:

- *Asjaomase liikmesriigi pädev asutus peab üksikjuhtumipõhiselt andma eelneva loa spetsiaalselt tuuma- ja sõjatööstuses kasutamiseks projekteeritud ettevõtte ressursiplaneerimise tarkvara (nagu see on määratletud nõukogu määruse (EL) 267/2012 VIIA lisas) müügiks, tarnimiseks, üleandmiseks või ekspordiks;*

⁹⁷ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 1.4.1.

⁹⁸ Ühise laiaulatusliku tegevuskava II lisa punkt 1.4.1.

- *Asjaomase liikmesriigi pädev asutus peab üksikjuhtumipõhiselt andma eelneva loa tuumaseadmete ja - tehnoloogiaga seotud tarkvara (nagu see on määratletud nõukogu määruse (EL) 267/2012 I ja II lisas) müügiks, tarnimiseks, üleandmiseks või ekspordiks;*
- *Ballistiliste raketidega seotud tarkvara (nagu see on määratletud nõukogu määruse (EL) 267/2012 III lisas) müük, tarnimine, üleandmine või eksport on vastupidi aga jätkuvalt keelatud.*

48. Milliste metallide Iraani müügi, tarnimise või ekspordi suhtes kohaldatakse jätkuvalt piiranguid?

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) on lubatud Iraani eksportida metalle, välja arvatud järgmine erand:

- *Asjaomase liikmesriigi pädev asutus peab üksikjuhtumipõhiselt andma eelneva loa grafiidi ning toormetalli või metallide pooltoodete müügiks, tarnimiseks, üleandmiseks või ekspordiks ning tehnilise abi või koolituse, rahastamise või rahalise abi osutamiseks. Kõnealuse piiranguga hõlmatud kaupade loetelu on esitatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 VIIB lisas.*

49. Kas üksustel on lubatud investeerida Iraanis tootmisse või tootmisrajas, et toota metalle, mille suhtes kohaldatakse ekspordilubade korda?

Jah, ühise laiaulatusliku tegevuskavaga ei piirata investeeringute tegemist Iraani sektoritesse, mis seonduvad selliste kaupade müügi, tarnimise, üleandmise või ekspordiga, mille suhtes kohaldatakse jätkuvalt ekspordilubade korda.

50. Kas alumiiniumoksiidi Iraani müügi või ekspordi suhtes peab saama ELi eelneva loa?

Nõukogu määruse (EL) 267/2012 VIIB lisas on esitatud loetelu grafiidist ning toormetalli või metallide pooltoodetest, mille müügi või ekspordi suhtes peab asjaomase liikmesriigi pädev asutus⁹⁹ üksikjuhtumipõhiselt andma eelneva loa.

51. Kas on lubatud müüa, tarnida, üle anda või eksportida tarkvara või osutada tarkvaraga seotud tehnilist ja rahalist abi Iraani isikule, asutusele või üksusele?

⁹⁹ Iga liikmesriigi pädevad asutused on kindlaks määratud nõukogu määruse (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) X lisas.

Alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) ei ole enam keelatud ettevõtte ressursiplaneerimise tarkvara¹⁰⁰, sealhulgas selle värskenduste müük, tarnimine, üleandmine või eksport ning seotud teenuste osutamine mis tahes Iraani isikule, üksusele või asutusele või Iraanis kasutamise eesmärgil, kuid asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused peavad üksikjuhtumipõhiselt andma selleks eelneva loa.

Tuumarelva levikuga seotud meetmed

52. Kus on esitatud nimekiri kahesuguse kasutusega kaupadest, mida tohib Iraani eksportida?

Nimekiri kahesuguse kasutusega kaupadest, mida tohib eelneva loa saamisel Iraani eksportida, on esitatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 I lisa (tuumatarneriikide grupi loend, I ja II osa). II lisa (ELi autonoomne loetelu) sisaldab kaupu, mis sarnanevad oma olemuselt¹⁰¹ kahesuguse kasutusega kaupadega, mida võib samuti eksportida eelneva loa olemasolu korral. Lisaks sellele võib kohaldada ekspordilitsentse, mis on antud teistele kahesuguse kasutusega kaupadele, mis on loetletud määruse (EÜ) nr 428/2009 I lisa, tehes seda kõnealuse määruse sätete kohaselt.

53. Kas on lubatud taotleda litsentsi kahesuguse kasutusega kaupade eksportimiseks Iraani?

Jah, kahesuguse kasutusega kaupade eksportimise taotlus tuleks esitada asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele. Liikmesriikide pädevate asutuste loetelu on esitatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 X lisa.

54. Kas ELi liikmesriigi antud kahesuguse kasutusega kaupade ekspordiluba kehtib ka teistes ELi liikmesriikides?

Jah, eksportija asukohajärgse liikmesriigi pädevate asutuste antud kahesuguse kasutusega kaupade ekspordiload kehtivad kogu liidus.

55. Kui palju aega kulub litsentsi saamiseks?

¹⁰⁰ Seda on kirjeldatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 VIIA lisa.

¹⁰¹ Määruse (EL) 267/2012 I ja III lisa loetlemata kaubad ja tehnoloogia, mis võivad kaasa aidata uraani ümbertöötlemise, rikastamise või raske veega seotud või muudele tegevustele, mis ei ole kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga.

16.01.2016

Viimati ajakohastatud: 02.06.2020

See küsimus kuulub asjaomase, litsentse väljastava siseriikliku pädeva asutuse pädevusse.

56. Nõukogu määruse (EL) 267/2012 artikli 2d lõike 3 punktis b sätestatakse, et liikmesriigid teavitavad IAEAd tuumatarneriikide grupi loendis sisalduvate toodete tarnimisest: kas viidata tuleb mõlemale loendile (tuumatarneriikide grupi loendi I ja II osa)?

Teavitamiskohustus hõlmab tuumatarneriikide grupi mõlemat loendit (I ja II osa) ning see on esitatud nõukogu määruse (EL) 267/2012 I lisas.

- 56a. Millised nõuded kehtivad aruandele lõppkasutuse kohta, kui määruse nr 267/2012 IIA lisas loetletud esemeid eksporditakse Iraani?

Vastavalt artikli 3a lõikele 6, artikli 3c lõikele 2 ja artikli 3d lõike 2 punktile b esitab Iraani lõppkasutaja või kaubasaaja allkirjastatud aruande lõppkasutuse kohta, koostades selle kas nõukogu määruse nr 267/2012 IIA lisas kehtestatud vormi või samaväärse dokumendi alusel. Seda peaks tegema loa taotlemise ajal.

Aruannet lõppkasutuse kohta ei ole vaja asjaomaste esemete ajutise ekspordi puhul, sest esemete lõppkasutus ei toimu sihtriigis. Kõikidel muudel juhtudel on Iraani lõppkasutaja või kaubasaaja allkirjastatud aruanne lõppkasutuse kohta kohustuslik.

- 56b. Mis on määruse (EL) 267/2012 II lisas loetletud kaupade ajutine eksport Iraani?

Artikli 3a lõikes 6, artikli 3c lõikes 2 ja artikli 3d lõike 2 punktis b kasutatud mõiste „ajutine eksport“ käsitleb olukorda, kus esemed viiakse liidu ja/või liikmesriigi tolliterritooriumilt ajutiselt välja ja tuuakse tagasi muutmata kujul suhteliselt lühikese, eelnevalt kindlaks määratud ajavahemiku jooksul. See hõlmab peamiselt olukordi, kus esemed pannakse välja messidel, näitustel või kongressidel.

Määruse (EÜ) nr 428/2009 artikli 9 lõikes 1 osutatud liidu üldise ekspordiloo EU004 määratluse kohaselt on „näitus või mess“ konkreetse kestusega kaubandusüritus, kus eri osalejad esitlevad oma tooteid ärikülastajatele või üldsusele. „Kongressi“ puhul on tegemist teadusüritusega, mis hõlmab sarnaseid kaupade esitlemisi või tutvustamisi. Ajutise ekspordiloo taotlejad peavad tagama asjaomaste esemete tagasitoomise ELi tolliterritooriumile nende esialgsel kujul,

ühtegi osa või tarkvara eemaldamata, kopeerimata või levitamata, 120 päeva jooksul alates ajutise ekspordi algusest.

- 56c. Kas on lubatud eksportida määruse (EL) 267/2012 II lisas loetletud kaupu, kui nende lõppkasutuse asukoht Iraanis ei ole teada? Millistel asjaoludel võib see toimuda?

Nõukogu määruse nr 267/2012 artikli 3a lõikes 6, artikli 3c lõikes 2 ja artikli 3d lõike 2 punktis b on sätestatud, et andmete esitamine esemete lõppkasutuse asukoha kohta on aluspõhimõte. Määruse IIA lisas esitatud lõppkasutuse aruande vormis on selgitatud, et sellekohase teabe võib välja jätta teatud juhtudel, kui kaubasaaja on ettevõtja, jaemüüja, hulgi- või edasimüüja ja seega lõppkasutaja ning tema asukoht ei ole eelneva loa taotlemise ajal teada.

Selliste olukordade puhul, võttes arvesse kõiki olulisi asjaolusid, võib pädev asutus kas i) anda tehinguks loa, kuigi puudub teave tarnitud esemete lõppkasutamise asukoha kohta, kui ta leiab, et muu esitatud teave on piisav, et tagada esemete kasutamine vastavalt määrusele, või ii) juhul, kui see nii ei ole, loa andmisest keelduda.

- 56d. Kas riiklik pädev asutus saab teha päringuid määruse nr 267/2012 IIA lisas loetletud eksporditud esemete lõppkasutuse asukoha kohta pärast ekspordiloa väljaandmist?

Juhul kui pädev asutus annab tehinguks loa, kuigi puudub teave tarnitud esemete lõppkasutamise asukoha kohta (st eriolukordade puhul, kui kaubasaaja on ettevõtja, jaemüüja, hulgi- või edasimüüja ja seega lõppkasutaja ning tema asukoht ei ole eelneva loa taotlemise ajal teada), tuleb nõukogu määruse nr 267/2012 artikli 3a lõikes 6a, artikli 3c lõikes 2a ja artikli 3d lõike 2 punktis b sätestatud tingimuste kohaselt esitada pädeva ametiasutuse taotluse korral asjakohane teave pärast seda, kui asukoht on selgunud. Kui pädev ametiasutus taotleb sellist teavet, kuid seda ei esitata, peaks asjaomane ametiasutus seda arvesse võtma sama eksportija või kaubasaaja järgmiste loataotluste hindamisel, eelkõige juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et kõnealused esemed aitaksid kaasa uraani ümbertöötlemise või rikastamise või raske veega seotud või muudele tuumaenergiaga seotud

tegevustele, mis ei ole kooskõlas ühise laiaulatusliku tegevuskavaga, nagu on sätestatud artikli 3a lõikes 4.

Relvad ja ballistilised raketid

57. Kas relvaekspordi suhtes kohaldatakse hankekanalis eelnevate lubade andmist?

Rakendamise kuupäeval (16. jaanuar 2016) ei tühistatud ELi relvaembargot. Relvadega, sealhulgas seotud teenuste osutamiseiga seotud sanktsioonid jäävad jõusse kuni üleminekuaja lõppemise päevani.

Isikute, üksuste ja asutuste loetellu kandmine (varade külmutamine ja viisakeeld)

58. Kas äritegevus Iraaniga on lubatud? Kas osa Iraani isikuid ja üksusi on jätkuvalt loetellu kantud?

Jah, üldjuhul on alates rakendamise kuupäevast (16. jaanuar 2016) lubatud teostada äritegevust Iraani isikute või üksustega, välja arvatud nendega, kes on loetellu kantud kuni üleminekuaja lõppemise päevani või kes on loetellu kantud erineva ELi sanktsioonide korra alusel, mistõttu nende suhtes kohaldatakse jätkuvalt varade külmutamise meetmeid, sealhulgas rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemise keeldu. Enne ärisuhte alustamist on soovitatav kõnealuste loeteludega tutvuda. Internetis on kättesaadav nende isikute ja üksuste keskregister, kelle suhtes kohaldatakse ELi sanktsioone¹⁰².

59. Kuidas on võimalik kontrollida, kas üksus või üksikisik on kantud sanktsioonide loetellu?

ELis asuvad isikud või üksused ning maailmas asuvad ELi kodanikud peavad teostama hoolsuskontrolli, tagamaks et nad ei tee rahalisi vahendeid või majandusressursse kättesaadavaks loetellu kantud isikutele.

¹⁰² Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

Internetis on kättesaadav nende isikute ja üksuste keskregister, kelle suhtes kohaldatakse ELi sanktsioone¹⁰³.

60. Kas ühine laiaulatuslik tegevuskava võimaldab kehtestada uusi sanktsioone Iraani isikute või üksuste suhtes, kes toetavad Iraani valitsust pärast rakendamise kuupäeva?

Ühise laiaulatusliku tegevuskava kohaselt hoidub EL uute sanktsioonide kehtestamisest Iraani isikute või üksuste suhtes üksnes seetõttu, et nad toetavad Iraani valitsust materiaalselt, logistiliselt või rahaliselt.

Sanktsioonide taaskehtestamine

61. Mis põhjustaks ELi majandus- ja finantssanktsioonide taaskehtestamise?

Kui Iraan on jätnud olulisel määral täitmata ühise laiaulatusliku tegevuskavaga talle ette nähtud kohustused ja pärast seda, kui on ära kasutatud kõik vaidluste lahendamise mehhanismi kohased võimalused, taaskehtestab EL tühistatud ELi sanktsioonid (taastab vana korra). Tuleb märkida, et kõik tegevuskava pooled on otsusekindlalt valmis hoiduma mis tahes tegevusest, mida võib käsitada kohustuste täitmata jätmisena, ning vältima sanktsioonide taaskehtestamist, kohaldades vaidluste lahendamise mehhanismi.

62. Kuidas toimub ELi sanktsioonide taaskehtestamine vana korra taastamise korral?

Pärast seda, kui on ära kasutatud kõik vaidluste lahendamise mehhanismi kohased võimalused, võtab ELi nõukogu vastu otsuse, mis põhineb liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriigi soovitusel ning millega taaskehtestatakse kõik Iraani tuumaprogrammiga seoses kehtestatud ELi sanktsioonid, mille kohaldamine on olnud peatatud ja/või tühistatud. Kui Iraan on jätnud olulisel määral täitmata ühise laiaulatusliku tegevuskavaga talle ette nähtud kohustused, toimub ELi sanktsioonide

¹⁰³ Sanktsioonide objektiks olevate isikute ja üksuste ajakohastatud koondloetelu on kättesaadav aadressil <https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions/resource/3a1d5dd6-244e-4118-82d3-db3be0554112> ning ELi sanktsioonide kaardil (<https://sanctionsmap.eu/>).

taaskehtestamine kooskõlas varasemate, sanktsioonide algse kehtestamise ajal jõus olnud sätetega.

63. Mis juhtub kehtivate lepingutega ELi sanktsioonide taaskehtestamise korral?

ELi sanktsioonide taaskehtestamise korral ei kohaldata sanktsioone tagasiulatuvalt. Ühise laiaulatusliku tegevuskavaga sanktsioonide leevendamise ajal ja ELi õigusraamistiku kohaselt sõlmitud lepingute täitmine on lubatud, et äriühingutel oleks võimalik oma tegevus lõpetada, tingimusel et kõnealuseid lepinguid täidetakse kooskõlas varasemate, sanktsioonide algse kehtestamise ajal kehtinud sätetega. Üksikasjalikud andmed varasemate lepingute täitmiseks võimaldatava aja kohta esitatakse ELi sanktsioonide taaskehtestamist käsitlevates õigusaktides. Näiteks, investeerimisega seotud sanktsioonide taaskehtestamise korral ei oleks tagasiulatuvalt hõlmatud investeeringud, mis tehti enne vana korra taastamist, ning enne sanktsioonide taaskehtestamist sõlmitud investeerimislepingute täitmine on lubatud tingimusel, et see toimub kooskõlas varasemate, sanktsioonide algse kehtestamise ajal jõus olnud sätetega. Lepingud, mille sõlmimine oli lubatud sanktsioonide kehtimise ajal, ei ole taaskehtestatud sanktsioonidega hõlmatud.

64. Kas vana korra taastamise hetkest antakse avalikult teada?

ELi sanktsioonide taaskehtestamine tähendab ELi õigusaktide vastuvõtmist, millega tühistatakse nõukogu otsuse 2010/413/ÜVJP, mida on muudetud nõukogu otsusega 2015/1863, artiklite kohaldamise peatamine ning taaskehtestatakse vastavad artiklid nõukogu määruses (EL) 267/2012. Need õigusaktid avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ning on seega avalikult kättesaadavad.¹⁰⁴

Hankekanal

65. Kuidas hankekanal toimib?

ÜRO Julgeolekunõukogu vastab riikide esitatud taotlustele ekspordida teatud kaupu Iraani ja teostada seal teatud tegevusi (tuumatarneriikide grupi loend / nõukogu

¹⁰⁴ Vt nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta otsuse (ÜVJP) 2015/1863 artikkel 2.

määruse (EL) 267/2012 I lisa), tehes seda pärast riigihangete töörühma / ühiskomisjoni esitatud soovitusi.

66. Mis on hangete töörühma roll?

Hangete töörühma roll on vaadata läbi ettepanekud, mis käsitlevad Iraanile teostatavaid tuumaenergiaalaseid üleandmisi või Iraaniga riigihangete töörühma kaudu läbiviidavaid tuumaenergiaalaseid tegevusi, ning esitada nende osas ühiskomisjoni nimel soovitusi¹⁰⁵.

67. Kes on ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa punktis 6.4.1 nimetatud „koordinaator“?

Kõrge esindaja on hangete töörühma koordinaator¹⁰⁶.

68. Kuidas tagatakse loataotluse saatmisel teabe konfidentsiaalsus, nt tundliku äritegevusega seotud teabe puhul?

Hangete töörühma tegevuse suhtes kohaldatakse ÜRO konfidentsiaalsuseeskirju¹⁰⁷. Lisaks ÜRO konfidentsiaalsuseeskirjadele järgib hangete töörühm dokumenti [„Avaldus konfidentsiaalsuse kohta hangete töörühmas ja ühiskomisjonis hankekanaliga seotud küsimustes“](#).

69. Kuidas hangete töörühm edastab riiklikele ametiasutustele oma otsused loa andmise kohta?

Hangete töörühm vaatab taotlused läbi ja esitab soovitusi ÜRO Julgeolekunõukogule, mis edastab seejärel oma otsuse riiklikele pädevatele asutustele.

¹⁰⁵ Ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa punkt 6.2.

¹⁰⁶ Ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa punkt 6.3.

¹⁰⁷ Ühise laiaulatusliku tegevuskava IV lisa punkt 3.4.

9. Viitedokumendid:

Ühine laiaulatuslik tegevuskava

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava

http://eeas.europa.eu/statements-eeas/docs/iran_agreement/iran_joint-comprehensive-plan-of-action_en.pdf

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava – I lisa – Tuumaenergiaalased meetmed

https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/annex_1_nuclear_related_commitments_en.pdf

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava – II lisa – Sanktsioonidega seoses võetud kohustused

http://eeas.europa.eu/statements-eeas/docs/iran_agreement/annex_2_sanctions_related_commitments_en.pdf

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava – II lisa – Manused

http://eeas.europa.eu/statements-eeas/docs/iran_agreement/annex_1_attachements_en.pdf

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava – III lisa – Tsiviilotstarbeline tuumaenergiaalane koostöö

http://eeas.europa.eu/statements-eeas/docs/iran_agreement/annex_3_civil_nuclear_cooperation_en.pdf

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava – IV lisa – Ühiskomisjon

http://eeas.europa.eu/statements-eeas/docs/iran_agreement/annex_4_joint_commission_en.pdf

- Ühine laiaulatuslik tegevuskava – V lisa – Rakenduskava

http://eeas.europa.eu/statements-eeas/docs/iran_agreement/annex_5_implementation_plan_en.pdf

Ühinenud Rahvaste Organisatsioon

- ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2231 (2015)

<https://www.un.org/securitycouncil/content/2231/background>

- ÜRO Julgeolekunõukogu

<http://www.un.org/en/sc/>

ELi õigusaktid

- Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:02010D0413-20190529>

- Nõukogu 18. oktoober 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/1863, millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1863&from=EN>

- Nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määrus (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 961/2010

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:02012R0267-20190529>

- Nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta määrus (EL) 2015/1861, millega muudetakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (sealhulgas lisad)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1861&from=EN>

- Nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1862, millega rakendatakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1862&qid=1452102679407&from=EN>

- Nõukogu 16. jaanuari 2016. aasta otsus (ÜVJP) 2016/37, mis käsitleb otsuse (ÜVJP) 2015/1863 (millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid)) kohaldamise kuupäeva

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L:2016:011I:TOC>

- Märkus: Teave nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta määruse (EL) 2015/1861, millega muudetakse määrust (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) (ELT L 274, 18.10.2015, lk 1), ja nõukogu 18. oktoobri 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/1862, millega rakendatakse määrust (EL) 267/2012 (milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) (ELT L 274, 18.10.2015, lk 161), kohaldamise kuupäeva kohta

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:C:2016:015I:TOC>

- Nõukogu 22. jaanuari 2016. aasta rakendusotsus (ÜVJP) 2016/78, millega rakendatakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016D0078&from=ET>

- Nõukogu 22. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/74, millega rakendatakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0074&from=ET>

- Komisjoni 29. juuli 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1375, millega muudetakse nõukogu määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1477054608679&uri=CELEX:32016R1375>

- Nõukogu 8. juuni 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/974, millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1497335965624&uri=CELEX:32017D0974>

- Nõukogu 8. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/964, millega muudetakse määrust (EL) 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1497336026549&uri=CELEX:32017R0964>

Muud asjakohased ELi dokumendid

- Korduma kippuvad küsimused ELi piiravate meetmete kohta

http://eeas.europa.eu/archives/docs/cfsp/sanctions/docs/frequently_asked_questions_et.pdf

- Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames kasutatavate piiravate meetmete rakendamise ja hindamise suunised

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=ET&f=ST%2011205%202012%20INIT>

- Omamise ja kontrolli mõistete uued elemendid ning rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemine

<https://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=ET&f=ST%209068%202013%20INIT>

- ELi parimad tavad piiravate meetmete tõhusaks rakendamiseks

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/et/pdf>

- ELi sanktsioonide kaart

<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>